

Грег Пруетт

РАДИКАЛЬНА МОЛИТВА

Неймовірні молитви, на які Бог обіцяє відповідати

Передмова Макса Лукадо

Луцьк
РТ МКФ «Християнське життя»
2023

Дьюї 248.32
УДК 27-42
П85

Перекладено з видання: *Extreme prayer: the impossible prayers God promises to answer* by **Greg Prueft**.
Published by permission of *Tyndale House Publishers, Inc.*

Пруетт, Грег

П85 Радикальна молитва : Неймовірні молитви, на які Бог обіцяє відповідати / Грег Пруетт ; пер. з англ. О. О. Козинець. – Івано-Франківськ : Перекладачі Біблії України ; Луцьк : РТ МКФ «Християнське життя», 2023. – 128 с.

ISBN: (укр.) 978-617-503-257-2

ISBN: (англ.) 978-1-4143-8624-9

Як не дивно, саме у найтяжчі моменти життя Бог навчає нас найефективніших з усіх можливих молитов. Спираючись на Святе Письмо та власний духовний досвід, Грег Пруетт показує, як цілеспрямовано використовувати щедрі обіцянки Христа щодо молитви, приносячи найбільшу користь для Царства Божого.

ISBN: (укр.) 978-617-503-257-2
ISBN: (англ.) 978-1-4143-8624-9

© Greg Prueft, 2014
© Перекладачі Біблії України,
Івано-Франківськ, 2023

ПОСВЯТА

Я присвячую цю книгу чоловікам, жінкам та дітям із організації «Першопрохідці біблійного перекладу», які вірно служать народам, що не мають Біблії власною мовою. Забуваючи про власні інтереси, вони кожен день ризикують життям, щоб інші могли випробувати на собі перетворюючу силу Божого Слова, перекладеного на рідну мову. Іноді вони сміються разом як члени однієї сім'ї, іноді плачуть на самоті, сумуючи за батьківщиною та рідними.

Дехто з них змушений продиратися крізь паркі джунглі та плисти моторними човнами, щоб дістатися додому. Інші мають копати колодязі для своїх сімей. Часом вони обливаються потом довгими безсонними ночами, мріючи про прохолоду кондиціонерів. Я знаю людей, які охоче везли свої сім'ї до крижаної Арктики, щоб навіть там нікому не бракувало Святого Письма. Комусь випадало втікати від війни не тільки заради спасіння власного життя, але й щоб мати можливість згодом повернутися і знову служити.

Для мене великий привілей і честь працювати з цими звичайними людьми, що мають надзвичайне бачення. Мене завжди вражає радість, з якою вони домагаються того, щоб Боже Слово змінювало життя людей, що живуть поруч. Світ їх не вартий (Євр. 11:38).

ЗМІСТ

	Передмова Макса Лукадо	7
Вступ	КОЛИВАЮЧІ, АЛЕ НЕПОХИТНІ Радикальна молитва починається з потреби	9
Розділ 1	ЧЕКИ З НЕВКАЗАНОЮ СУМОЮ Радикальна молитва відкриває доступ до обіцянок «чого тільки попросите»	17
Розділ 2	СИЛА ІМЕНІ Бог відповідає на молитви в Ім'я Ісуса	30
Розділ 3	СЛІПА ВІРА Бог відповідає на молитви віри та вірності	45
Розділ 4	БЕЗЦЕРЕМОННІ Бог відповідає на наполегливі молитви	57
Розділ 5	СИМФОНІЯ Бог відповідає на спільні молитви, що підносяться в єдності	67

Розділ 6	ВІД САНЕЙ ДО РАКЕТИ	78
	Бог відповідає на конкретні молитви, що зміцнюють віру	
Розділ 7	ПОКИНУТІ	92
	Бог відповідає на сповнені віри скарги	
Розділ 8	БОЙОВІ НАКАЗИ	102
	Радикальна молитва отримує максимальну користь із обіцянок Ісуса щодо молитви	
Висновок	НЕ ЗВОЛІКАТИ	115
	Молитва розхитує світ	
	ПОДЯКИ	123
	ПРО АВТОРА	126

ПЕРЕДМОВА

Вікна мого кабінету виходять на жвавий проспект. У будь-який момент протягом дня я бачу нескінченний потік машин. Хоча мені майже нічого не відомо про водіїв, дещо можна припустити. Кожен з цих людей заправив свою машину. Кожен знайшов досить часу, щоб зупинитися на заправці та заповнити бак. Без пального немає сили.

Чи не те ж саме можна сказати про молитву? У світі рухається нескінчений потік людей. Дехто мчить на великій швидкості без особливих зусиль. Але багато хто пересувається з великим зусиллям. Їхні баки пусті, а вантаж великий.

Їм потрібна сила. Їм потрібна молитва.

Але молитва — така загадкова річ! Навіщо Богові мене слухати? Чому мої думки важливі для Нього? Чи впливають мої молитви на Його вічний план?

Мій друг Грег Пруетт каже: так! Подяка йому за те, що зібрав свої думки про молитву в цій надзвичайно корисній книжці. Я наполегливо рекомендую її прочитати.

Я рекомендую вам і самого Грега. Ми знайомі вже більш ніж чверть століття. Коли у 1988 році ми з дружиною переїхали з Бразилії до Сан-Антоніо, саме його

сім'я вітала нас у аеропорту. З його батьками я ніс лідерське служіння, брав участь у поклонінні та благовісті. На моїх очах Греґ став одним із найкращих лідерів нашого покоління. Він інженер, лінгвіст та вчитель Біблії. Наразі Греґ очолює організацію «Першопрохідці біблійного перекладу» (*Pioneer Bible Translators*) — активне служіння, яке націлене на переклад Біблії на мови народів, що не мають Святого Письма.

Греґ, його дружина Ребекка та вся команда «Першопрохідців біблійного перекладу» навчають нас, наскільки сильним є служіння, засноване на молитві. Під час недавнього економічного спаду інші організації боролися за виживання, а «Першопрохідці» процвітали! Доки інші втрачали позиції, вони їх набували. Чому? Їхня відповідь: молитва. Конкретна, постійна, радикальна молитва.

Через них Бог нагадує нам: *Наповніть бак! Зверніться за силою до Мене! Досить покладатися на свої сили — пізнайте Мою надприродну високооктанову енергію!*

Надайте собі послугу й прочитайте цю книгу! Дозвольте Греґу познайомити вас з новим життям, сповненим сили!

Греґ, дякую, що написав цю книгу!

Боже, дякую, що дав нам цю книгу!

Нехай вона принесе нам користь.

Макс Лукадо
Серпень 2013 р.

Вступ

КОЛИВАЮЧІ, АЛЕ НЕПОХИТНІ

Радикальна молитва починається з потреби

Пекуче сонце ледь не змусило мене повернутися під прихисток нашого західно-африканського дому, але в серці мені пекло настільки, що опіків на шкірі я не відчував. Я стрімко вибіг із села, перетнув дорогу й спустився стежкою, що вела до джунглів, здіймаючи за собою хмари пилу. Всьому кінець! Кінець служінню, кінець шлюбу. Я зазнав поразки. Буду на кшталт місіонера-відлюдника жити в хащах і ніколи не повернуся назад.

У міру мого віддалення від дому на зарослій кущами стежці ставало все тихіше. Лише дзижчання жука, що пролітав повз мене та крик випадкового птаха порушували спокій спекотного дня. Але в душі спокою не було. Я гнівно кидав виклик Богу: «Це все Ти!»

Зрештою, це ж саме Він схилив мене піддатися божевільній мрії поїхати до країни, де одна-однісінька маленька церква намагалася служити величезній масі людей, які ніколи не розуміли Ісуса і навіть не чули, що

Бог їх любить. Тут я віддав Йому своє життя й оселився в маленькому африканському селі, де християн нараховувалося лише кілька десятків, щоб перекладати Біблію для людей, які своєю священною книгою вважали Коран. Я планував прожити тут не одне десятиліття, допомагаючи цим людям отримати Слово Боже рідною мовою. Я збирався допомогти маленькій групі християн вирости настільки, щоб у кожному сусідньому селі з'явилася церква. Я так сподівався, що Бог пишатиметься зробленим мною!

Ідучи стежкою в нікуди, я допитувався в Бога: *«Як Ти міг допустити, щоб наше служіння зруйнувалося через таку банальну річ, як неможливість жити в мирі з власною дружиною?»* Я згадував, як плач немовляти позбавив нас нічного сну. Як, змучені цим постійним недосипанням, ми почали кричати один на одного.

День теж більше не приносив спокою. Тиждень за тижнем теслі майстрували стелю в нашому домі, вручну випилюючи кожну дошку зі зрубаних у лісі дерев. Не було де сховатися від оглушливого стукоту. На довершення всього, у нас не було ні водогону, ні пральної машини, і прання пелюшок вручну відбирало багато сил. Здавалося, не має сенсу залишатися служити там, де майже весь час витрачається на виживання.

На той час всі в селі вже мали знати, що ми руйнуємося під вагою своєї мрії. Будь-хто, якщо він розумів англійську, міг почути здалеку, що ми вирішили не лише залишити місію, а й повернутися додому і розлучитися. Ми й справді могли б уже покинути місію,

якби не знаходилися так далеко від аеропорту. Думка про дальній шлях важкими дорогами, можливо, була останнім, що нас стримувало. Ми балансували на межі, і я більше не міг цього терпіти. Я кинувся в чагарник, запрягшись, що ніколи не повернуся, уявляючи себе наступним Тарзаном і весь час нарікаючи на себе й на Бога.

Кількома годинами пізніше, увесь спітнілий, я йшов уже не так швидко. Я почав усвідомлювати перспективу провести ніч без будь-якого захисту від хмар комарів. А як щодо смертоносних зелених мамб¹, що повзають у темряві? Сонце сідало, і моя рішучість танула. Я почав замислюватися про життя відлюдника в пущі та оцінювати, як далеко я відійшов від дому, і тут знову почув шум автівок. Раптом стало зрозумілим, що моя кар'єра Тарзана трагічно обірвалася через відсутність GPS. Я звернув не на той шлях і, зробивши величезне коло, повернувся до шосе, що проходило неподалік від нашого будинку. Я відчував себе Йоною, викинутим на берег десь поблизу Ніневії. Бог просто мене не відпустив. Коли стемніло, я мовчки повернувся в неприязну атмосферу нашого будинку. Ребецці про свою «тарзанщину» я нічого не сказав.

Сповнені відчаю, на межі емоційного зриву, ми вирішили вхопитися за останній шанс, рятівну соломинку, і провести тиждень у хатині в горах, волаючи до Бога. Чи міг Бог виправити той стан в якому ми опини-

¹ Отруйна змія.

лися? Щойно ми прибули до нашого молитовного при-
тулку, дитина захворіла на свинку, а Ребекка — на якусь

**Сповнені відчаю, на межі
емоційного зриву,
ми вирішили вхопитися
за останній шанс,
рятівну соломинку**

невідому тропічну хворобу. Усі
сім днів дитина кричала, а Ре-
бекка стогнала. Я ж намагався
лікувати обох. Врешті-решт ми
таки помолилися — на зворот-
ньому шляху, у машині.

І, хоч ми були надто виснажені, щоб молитися дов-
го і послідовно, Бог вшанував наше рішення молитися,
а не здаватися. Він уважно розглянув наші «невимовні
зітханья» (Рим. 8:26). Насправді, ми з Ребеккою вва-
жаємо цей тиждень поворотним моментом у нашому
подружньому житті і в служінні. Пам'ятаю, з яким ен-
тузіазмом ми розмовляли і молилися, повертаючись
додому. Ми насолоджувалися новою рішучістю, новою
відданістю молитві, новою пристрасстю один до одного
та новою надією на служіння.

Наше життя і все в ньому радикально змінилося
після тієї поїздки. Дитина почала спати ночами, а інші
наші проблеми раптом стали набагато керованішими.
Нам все ще було нелегко, але відчаю ми більше не під-
давалися.

Протягом наступних дванадцяти років ми перекла-
дали Біблію на маловідому західно-африканську мову.
У тому селі ми виховали трьох дітей. На кожну річницю
весілля я намагався виростити якесь квітуче дерево чи
кущ на кам'янистому червоному ґрунті пагорба, де сто-
яв наш дім, просто аби Ребекка посміхнулася. Сьогодні

наш колишній примітивний сирій будинок потопає у квітах — і це пам'ятник любові, що розквітнув у цьому місці. Я кохаю свою дружину з кожним днем все більше, і ніколи б не проміняв життя, яке маю зараз, на інше.

Але, щоб наше життя і служіння налагодилися, потрібно було зробити вибір. Щоб пережити виклик повсякденності, нам довелося віддати перевагу молитві перед відчаєм. Я вірю, що Бог посадив мене на гілку, а потім спилив її, бо хотів, щоб я зрозумів: Він реальний. Я завжди вірив у

**Щоб пережити виклик
повсякденності, нам
довелося віддати
превагу молитві перед
відчаєм**

Нього як у щось абстрактне, але тепер побачив у Ньому активного учасника свого життя. Він хотів, щоб я зрозумів: коли йдеться про успіх чи невдачу, найважливіше — це молитва.

Що ви робите, коли ваше духовне життя, здається, руйнується? Чи залишається Бог для вас реальним або ж ви покладаєтесь на власні сили? Починаючи читати цю книгу, ви, можливо, відчуваєте себе посеред висохлої духовної пустелі, і Бог здається вам далеким. Можливо, ваше серце більше не палає любов'ю до Нього. Можливо, вас охопили сумніви, бо минулі молитви, здається, залишилися без відповіді. Можливо, ваші друзі з найкращих намірів сказали вам, що подолати сумніви можна просто вдаючи, що їх немає, і діючи так, ніби насправді віриш. Зрештою, запевняють вони, так воно й буде.

Але робити вигляд, ніби віриш — не вихід. Вам потрібно прохати Бога, щоб Він відкрився вам у своїй силі, а потім чекати, коли Він прийде і знайде вас. «Непохитно надіюсь на Господа, і Він прихилився до мене, і благання моє почув. Витяг мене Він із згубної ями ... і дав пісню нову в мої уста, для нашого Бога хвалу» (Псалом 39 (40):1-3).

Дієва молитва починається зі смиренного звернення до Ісуса. Встаньте на коліна в тихому місці і прошепотіть: «Боже, я заблукав і не можу Тебе знайти. Я чекатиму на Тебе, але, будь ласка, прийди і знайди мене». Впадіть на обличчя своє і промовте слова сліпого Вартимея: «Сину Давидів, Ісусе, — змилуйся наді мною!» (Мр. 10:47). Робіть це знову і знову, поки не відчуєте, що відстань між вами та Богом скорочується. Він приходить до нас у наших слабкостях і починає діяти в силі. Той самий Ісус, що обернувся назустріч Вартимеєвій потребі, приходить до нас: «Іди, — твоя віра спасла тебе» (вірш 52).

«Очі Господні дивляться по всій землі, щоб зміцнити»² не лише духовних гігантів, а й усіх тих, хто вирішує тягнутися до Нього з своїх найтемніших місць. Його увагу привертає тремтяча простягнена рука. У недостойній людині, що благає про допомогу, Він бачить не просто того, хто потребує спасіння, але й того, хто зміцнить інших.

² 2 Хр. 16:9.

Насправді, всі добрі молитви починаються з усвідомлення слабкості, а не з високих роздумів про власну духовність. Якщо ми хочемо, щоб наше молитовне життя було сходженням на небо, найнижча сходинка повинна торкнутися бруду, у якому ми живемо. Як тільки ми виберемо молитву, Бог підніме нас на сходинку вище.

Всі добрі молитви починаються з усвідомлення слабкості

Якщо ви загрузли у повсякденних турботах, це не означає, що радикальна молитва не для вас. Насправді саме вам вона і потрібна. Ісус віддає перевагу крику «Боже, будь милостивий до мене грішного» (Луки 18:13) над благочестивим самовдоволенням тих, хто більше вірить у власну праведність, аніж у Бога.

Я не хочу сказати, що, почавши волати до Бога у відчай, ви поступово станете впевненішим і менш залежним від Бога. Ні, відчай майже завжди залишається вихідною точкою для радикальної молитви. Біблія говорить, що Боже милосердя оновлюється щоранку³. Це тому, що ми потребуємо нового милосердя кожного дня.

Сподіваюся, нам не прийдеться кожного разу починати з *відчаю*, але ми маємо молитися з відчуттям залежності від Бога, а цього ми навчаємося, переживаючи відчай. Покладаючись таким чином на Бога, ми відкриваємо для себе можливість радикальної молитви. Адже «радикальність» такої молитви — це віра в те,

³ Плач 3:22-23.

що Бог виконає Свою обіцянку зробити «чого тільки попросимо», щоб явити Свою безмірну славу в наших сім'ях, громадах та служіннях, коли ми молимося так, як велить Ісус.

Коли ми кличемо до Нього в убогості духа сліпого жебрака, гріховного збирача податків чи блудного сина, Бог завжди схиляється до нас, щоб піднести на висоти, яких ми й уявити не здатні. Усвідомлюючи себе синами й дочками Царя, дітьми Творця всесвіту, ми вчимося просити без вагань і без обмежень. Так починається радикальна молитва.

Запитання для обговорення

1. Згадайте момент, коли ви відчували, ніби Бог посадив вас на гілку, а потім спилив її. Як це допомогло вам зрости духовно?
2. Опишіть час, коли ви відчували духовний занепад і віддаленість від Бога.
3. Чому, на вашу думку, ви опинилися в такому стані?
4. Як молитва допомогла вам упоратися з духовним занепадом?
5. Розкажіть про випадок, коли обставини спонукали вас молитися ще відчайдушніше, ніж будь-коли раніше? Якою була відповідь на ваші молитви?

ЧЕКИ З НЕВКАЗАНОЮ СУМОЮ

Радикальна молитва відкриває доступ
до обіцянок «чого тільки попросите»

На початку нашого місіонерського служіння в Західній Африці ми з дружиною прибули до невеличкого селища і оселилися у халупі під бляшаним дахом. З собою ми мали лише найнеобхідніші припаси та два велосипеди. До цього ми кілька разів побували в селищі разом із більш досвідченим колегою, щоб познайомитися з людьми; тепер ми мусили жити серед них, вивчаючи їхню мову та культуру.

Ми мали оселитися у хатині під трав'яним дахом, та один із місцевих служителів великодушно поступився заради нас своїм скромним помешканням. Такої оселі ми ще не бачили. Простягнувши руку, я міг легко торкнутися бляшаного даху. Миші прогризали підлогу і здійснювали нічні набіги, з'їдаючи все, що не було підвішене до стелі. Одного разу вночі нас розбудило гучне вовтуження в кутку. Підвівшись, я побачив величезного павука, що боровся із вражаючим своїми розмірами тарганом. Ми з Ребеккою вболівали за павука.

Зовні пониклі гілки мангового дерева торкалися незаскленого вікна, забезпечуючи зміям — зеленим мамбам — зручний доступ до нашого житла. Стелі не було, а крокви слугували прихистком для безлічі кажанів, що лаштувалися на відпочинок між деревом і бляшанкою. Наша скромна оселя нагадувала якусь печеру з кажанами: на підлозі було стільки посліду, що ми могли забезпечити гуано для пороху на всю Громадянську війну в США.

Спочатку це викликало в нас бридливість, та все ж те житло займає особливе місце в наших серцях. Той щедрий слугитель, що тимчасово поступився власноруч збудованим домом, щоб ми могли переїхати до його села, намагався допомогти нам пристосуватися до «відкритості» нашого житла. «У домі живуть не тільки люди», — пояснював він. Його великодушність допомогла нам прижитися серед людей, з якими ми працювали, перекладаючи Біблію на мову ялунка.

Вперше прибувши до Західної Африки, ми брали воду з викопаної вручну криниці за допомогою відра. Ми готували їжу надворі на газовому пальнику. Я пам'ятаю, як приймав душ з відра під зірками у сплетеному з трави обгородженому місці, думаючи: *«Мабуть, Центр контролю за захворюваннями, що застерігає американців від укусів нічних комарів, цього б не схвалив!»* Миючись, я міг дивитися на нічне небо, таке приголомшливо яскраве, що спочатку я прийняв галактику Чумацький Шлях за величезну тонку хмару, що простяглася через все небо. Однієї ночі, приблизно

через три місяці після нашого прибуття, я усвідомив, що споглядаю туман, що складається з далеких зірок. Довге благоговійне «о-о-о» вирвалося з моїх грудей: це були ті самі зірки, що їх Бог використав як наочність для Авраама. Люблю Африку.

Те, що ми жили, як місцеві люди, допомогло нам краще їх пізнати. Трохи нижче від нас, на галявині, щосуботи влаштовувався ринок. Вже першого суботнього ранку я почув знадвору ревіння моторів вантажівок. Я обережно відчинив двері й виявив, що наш ганок є частиною території ринку. Оскільки будинок стояв так близько від галявини, продавці взяли за звичку складати купи рису просто біля наших дверей. Сотні людей кружляли навколо, сподіваючись кинути поглядом на іноземців.

Наступного ранку нас розбудило тужливе голосіння матері. Ми знайшли того, хто зміг пояснити ситуацію: помирає її трирічний син. Мені було дуже шкода цієї жінки, і я спитав, чи не можна подивитися на дитину.

По обличчях селян я зрозумів, що допомоги від нас вони не чекали. Я не був лікарем. У мене був непоганий довідник з тропічної медицини, але на цьому моя медична підготовка закінчувалася. Не знаю, про що я думав, запропонувавши допомогу вмираючому хлопчику. Вони відповіли, що хлопчика зараз оглядає знахар, що живе за селом, але його зараз принесуть до мене.

На це їм знадобився деякий час, і я скористався цим, щоб обміркувати свій наступний крок.

Коли нас із Ребеккою нарешті привели до хлопчика, він лежав на земляній підлозі хати під трав'яним дахом, що належала одному з його родичів у селі. Його дихання було утрудненим, а зіниці, широкі, як чорнильні колодязі, зовсім не реагували на мій ліхтарик. У пам'яті спливли слова з медичних серіалів: «зіниці нерухомі й розширені». Мене охопило відчуття безнадійності. Я зрозумів, що мати права: її синові лишилося недовго.

Ми з Ребеккою пошепки порадилися з місцевим пастором, як можна допомогти хлопчику. «Це не може бути менінгіт, тому що в нас немає ліків від нього», — розмірковував я, застосовуючи сумнівну діагностику. «Можливо, це церебральна форма малярії, але як змусити непритомну дитину прийняти таблетки від малярії?»

У якийсь момент я запропонував: «Ми маємо помолитися за дитину. Адже ми місіонери».

При самій лише згадці про молитву я побачив, як хлопець кліпнув, і його очі почали блукати по кімнаті, зупиняючись то тут, то там.

Я подумав: *«Краще нам поспішити з молитвою, бо, схоже, Бог вже його зцілює!»* Коли ми закінчили молитися, дихання хлопчика було нормальним, і ми змогли дати йому дозу ліків від малярії. Пізніше тієї ж ночі сім'я весело сміялася, згадуючи, як кілька годин тому вони ледве не втратили хлопчика. Ми спробували дати йому другу дозу ліків, але він відбивався, як скажена рись. Його сила в бою для всіх присутніх була доказом

повного одужання. Сьогодні це вже майже дорослий чоловік; він і досі відвідує ту сільську церкву.

У тій темній хатині в моїй душі, наче вогник, спалахнуло усвідомлення: *«Бог реальний і Він хоче, щоб я покладався на Нього з самого початку, а не як на останній засіб»*. Саме тоді я почав вчитися не молитися про стратегію, а робити головною стратегією молитву⁴.

Я почав вчитися не молитися про стратегію, а робити головною стратегією молитву

Я згадав ту ніч через дванадцять років. Моя родина все ще жила в тому селі, але ми вже побудували цегляний будинок з сонячною батареєю та колодязь з електричним насосом для постачання проточної води. Мені передали слухавку нашого супутникового телефону, і я почув голос голови правління, який просив мене стати президентом нашої місії «Першопрохідці біблійного перекладу» (*Pioneer Bible Translators*).

Коли ейфорія від прийняття цього нового виклику минула, мені спало на думку: *я в біді. Мені потрібна дійсно розумна стратегія*. Наше служіння мало значний досвід у перекладі Біблії; проте за останнє десятиліття воно перестало розвиватися. Як новий президент місії, я не міг з'явитися без якогось блискучого плану успіху. Люди могли б зрозуміти, що я не знаю, що роблю! І стратегія мала бути ефективною, бо якби вона не

⁴ Вперше я почув вираз «Молитва — це стратегія», коли служив у ССХ.

спрацювала, провал мого керівництва став би очевидним для всіх.

А я ж був перекладачем Біблії. Тож у розпачі я звернувся до Біблії й натрапив на уривки з Євангелія, де Ісус

Трохи помолившись, ми починаємо нервувати. Нам здається, що треба йти й братися до справи

каже, що коли ти молишся певним чином, Він дасть тобі «чого тільки попросиш». Я був приголомшений щедрістю обіцянок Ісуса відповідати на найсмівлівіші молитви. Потім я

поміркував над тим, на скільки молитов відповів нам Бог за роки нашого служіння в цьому селі.

Я подумав: *«Ну, це звучить занадто просто, але що як така молитва справді спрацює? Я маю вірити Біблії; а що як спробувати зробити те, що тут написано? Невже це безумство?»*

Я вирішив дослідити Біблію⁵ і знайти ті види молитов, на які Бог обіцяв відповідати, а потім зосередити всю нашу місію на таких молитвах. Це було найрозумнішим з усього, що я міг придумати. Молитва стала нашою стратегією. Я подумав: *«А що як ми справді скористаємося силою щедрих обіцянок Ісуса, схожих на чеки з невказаною сумою?»* Що як так вчините і ви?

Молитва є викликом для більшості з нас. Декого з нас ніколи цього не вчили. Інші невпевнені в силі мо-

⁵ Мене надихнула згадка про проповідь Макса Лукадо про молитву без відповіді, яку я почув, коли був студентом. У ній він використав багато біблійних текстів.

литви. Я вважаю себе людиною дії, а молитва не схожа на дію. Багато з нас воліють працювати, щоб чогось досягти, аніж молитися. Лідери зазвичай особливо орієнтовані на діяльність і небагато часу проводять у молитві. Нам може здаватися, що довгі молитви — це щось на кшталт споглядання власного пупка. Трохи помолившись, ми починаємо нервувати. Нам здається, що треба йти й братися до справи.

Нещодавно на конгресі я почув, як один чоловік оголосив у мікрофон: «Ми щойно здійснили тут чудо». Будь-яке чудо, яке ми можемо зробити, не від Бога. Однак я вважаю, що нарешті дещо дізнався про те, як отримати доступ до обіцянок Ісуса відповіді на *все*, чого я *прошу* в молитві. Сила, яку показав цей підхід, змусила мене молитися довше і частіше. Я прийшов до того, щоб розглядати молитву як *роботу*.

Тож коли я повернувся до Сполучених Штатів, щоб очолити нашу місію, я прийшов із стратегією молитви. Я знав, що протягом останніх десяти років кілька етнічних груп просили нашу місію перекласти Біблію їхньою мовою, але в нас ніколи не вистачало людей. Думуючи про це, я відчував невдоволення. Недобре, що місія перекладу Біблії десять років змушувала людей чекати перекладу Святого Письма на рідну мову.

Я вирішив, що нам потрібно збільшити штат приблизно вдвічі, щоб задовольнити вже визначені потреби у країнах, де ми служимо, а також розпочати роботу в чотирьох нових регіонах. Я знав, що наша крихітна заповнена вщент модульна будівля не зможе вмістити

більше людей. Тому я оголосив про нові цілі, настільки великі, що лякали мене самого:

— Протягом наступних шести років ми подвоїмо штат.

— Ми збудуємо нову будівлю для головного офісу.

— Ми почнемо здійснювати проекти з перекладу, щоб задовольнити потреби в тих місцях, де вже несемо служіння.

— Ми розпочнемо перекладацьку діяльність ще в чотирьох країнах.

Як ми це робитимемо?

— Ми молитимемося тими молитвами, на які Ісус обіцяв відповісти без обмежень.

Стратегія була б досить недолугою, якби не одна деталь: Бог реальний. Він реальніший і могутніший за будь-яку лісову пожежу, ураган чи цунамі. Заради розширення Свого Царства Він явить Свою незрівнянну силу у вашому служінні, якщо ви навчитеся молитися молитвами, на які Він обіцяв відповісти.

Наша команда вирішила повністю покласти на Божу силу і довіритися Йому. Ми вирішили стати людьми віри. Бог благословив такий підхід неймовірним чином. Його терміни не завжди точно збігалися з нашими, але Він подвоїв кількість наших співробітників. Він дав нам двадцять два акри землі і нову будівлю. Ми бачимо, як Він працює над задоволенням потреб перекладу в наших попередніх регіонах служіння. Ми розпочали роботу ще в семи країнах замість чотирьох. Тепер ми знаємо, що вибрали найкращу стратегію. Ми стаємо

людьми віри, поступово збільшуючи свою відданість молитві, коли бачимо, як Бог діє зі все більшою силою.

То що я маю на увазі, коли говорю про *радикальну молитву*? Я маю на увазі цілеспрямоване звернення до Бога у таких молитвах, які відкривають доступ до щедрих обіцянок Ісуса заради досягнення максимального результату для Царства.

Я будую ідею радикальної молитви на вивченні та застосуванні біблійних обіцянок Ісуса робити все, чого тільки попросимо, за умови, що ми молитимемося певними способами. Ідея радикальної молитви полягає в тому, що Ісус розприділив по всьому Новому Заповіті уривки «чого тільки попросите», щоб переконати нас випробувати їх. Коли ми почнемо це робити, Бог зміцнить нашу віру, являючи Свою могутність у відповідях на молитви. Він навчить пізнавати Себе, дізнаючись, що для Нього головне, і працюючи разом з Ним над виконанням Його місії.

**Радикальна молитва
відкриває доступ до
щедрих обіцянок Ісуса
заради досягнення
максимального
результату для Царства**

Радикальна молитва — не єдиний спосіб молитися; вона не замінює собою молитов про ваші особисті потреби. Я пропоную додати її до тих видів молитви, якими зазвичай моляться люди. Можливо, вас навчили молитися за певною схемою, починаючи з прославлення, за яким іде сповідь, а потім подяка. Після цього можна переходити до благань і просити, як навчив Ісус, про основні свої потреби, наприклад, «Хліба нашого

насущного дай нам сьогодні». Важливо молитися заступницькою молитвою про лідерів світу. Про хворих членів вашої громади. Я не намагаюся все це замінити. Я скоріше пропоную вам додати в кінці сміливе звертання до Бога у радикальних молитвах, якими нам з вами заповідав молитися Ісус.

Таким чином ми можемо вести активне молитовне життя, починаючи молитву з *прославлення* Бога за те, яким Він є. Далі ми переходимо до *сповіді* — визнання своїх гріхів та каяття. За нею йде *подяка* — вираз нашої вдячності за те, що Бог зробив. Далі — *заступництво* і *прохання*, коли ми молимося за себе та інших. Після цього ми молимося про *перемогу над сатаною*, практикуючи участь у духовній війні. І, нарешті, настає час для *радикальної молитви*, що спирається на обіцянки Ісуса.

До речі, зверніть увагу на регулярну молитву про перемогу над сатаною та його демонами у духовній війні. Цьому типу молитви я також навчився в Африці, і Святе Письмо пояснює, чому це так важливо. З Об'явлення 12 розділу ми дізнаємося, що демони були ангелами, яких Бог вигнав з неба після того, як вони повстали проти Нього. Вони сповнені гіркої ненависті, але завдати шкоди Богу не можуть, і тому нападають на людей, яких Він любить. Таким чином вони намагаються завдати Богові болю опосередковано, шкодячи його дітям і переконуючи їх відвернутися від Нього.

Але якщо ви схожі на більшість американців, вам важко уявити, що вас оточують невидимі духовні сили.

Навіть вірячи в існування демонів, ви можете не думати, що вони впливають на вас якимось конкретним чином. Це схоже на відповідь, яку я отримував щоразу, коли намагався пояснити африканцю з племені ялунка, що таке мікроби:

— Цю хворобу викликають мікроби.

— А де вони?

— Вони занадто малі, щоб їх можна було побачити.

— Ну, і як тоді вони можуть мені зашкодити?

— Їх мільйони. Вони є на будь-якій поверхні і можуть викликати хвороби.

— Та невже?

Мені самому здавалося, що це звучить божевільно. Ялунки ж тільки хитали головою в бік бідного іноземця, що помиляється.

А от демони для жителів Західної Африки дуже реальні. У місцевості, де ми з Ребеккою працювали, люди сотні років поспіль приносили в жертву демонам курей і овець. Пам'ятаю випадок, коли церква ялунка молилася за людину, настільки одержимою бісами, що її мусили утримувати четверо людей. Демони вийшли, і чоловік прийшов до тями. Демони, подібно до бактерій, є реальною, хоч і невидимою силою.

Павло вчить нас боротися з нашим невидимим ворогом. Він каже:

Зодягніться в повну Божу зброю, щоб могли ви стати проти хитрощів диявольських. Бо ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти

початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби. Через це візьміть повну Божу зброю, щоб могли ви дати опір дня злого, і, все виконавши, витримати (Еф. 6:11-13).

Зверніть увагу на слово, перекладене тут як «стати проти». Павло закликає нас протівитися демонам, чинити їм опір.

Біблія вживає те саме слово ще два рази:

«Спротивляйтесь дияволіві — то й утече від вас» (Якова 4:7).

Ваш супротивник — диявол — ходить, ричучи, як лев, що шукає пожерти кого. Протівтесь йому, тверді в вірі... (1 Петра 5:8-9).

Звершуючи молитву про перемогу над сатаною, ми наслідуємо приклад і виконуємо біблійну заповідь «протівитися» сатані та його демонам. Використовуючи модель молитви «Отче наш», просіть: «Господи, визволи нас від лукавого: лукавих помислів, лукавих людей, лукавих вчинків та лукавих духів. Господи, постав Своїх ангелів навколо нас і нашого дому, щоб захистити від зла. Боже, ми зрікаємося всякого зла в нашому житті». Молитва про Божий захист і словесна заборона злу можуть запобігти тому, щоб спокуси призвели до залежності, конфлікти — до війн, а хвороби — до смерті⁶.

⁶ Якщо вам цікаво більше прочитати про молитву і духовну війну, я б порекомендував книгу Девіда Баттса — David Butts,

Хоча молитва про перемогу над сатаною важлива, ця книга зосереджена на *радикальній молитві* — дисципліні реалізації обіцянок Ісуса щодо молитви. Кожен із наступних розділів розкриває окремий вид молитви, яку Ісус підкріплює обіцянкою, схожою на чек, у який ви самі можете вписати потрібну суму. Але обережно! Не шукайте в цій книзі способу виконання через молитву власних бажань. Бог хоче чогось набагато більшого. Він прагне повернути вас до Себе і відкрити вам Свої мрії щодо вашого життя та життя людей навколо вас. Чи вистачить вам сміливості дозволити Йому це?

Запитання для обговорення

1. На які з ваших молитов Бог відповів чудесним чином?
2. Молячись, скільки часу ви приділяєте поклонінню, сповіді та подяці, перш ніж просити того, чого хочете?
3. Чому важливо практикувати всі аспекти молитви?
4. Чи приділяєте ви у молитві час духовній війні? Якщо так, поясніть, як саме.
5. Що для вас означає те, що Ісус обіцяє зробити *все, чого тільки попросите*?

The Devil Goes to Church: Combating the Everyday Attacks of Satan (Terre Haute, IN: Prayershop Publishing, 2009).

СИЛА ІМЕНІ

Бог відповідає на молитви в ім'я Ісуса

Скупчення вкритих червоним пилом хижин під трав'яним дахом, халуп, критих бляхою, та занедбаних палаців минулої колоніальної слави — таким було містечко неподалік нашого сільського будинку. Місцеві жителі пишаються тим, що велика західно-африканська річка Нігер, беручи свій початок неподалік, спочатку протікає через їхнє місто, і лише потім тече звивистим шляхом через інші країни до моря. Кожного тижня або двох я витрачав двадцять хвилин на поїздку до цього містечка з тридцятьма тисячами мешканців, щоб купити хліб, антибіотики та бензин — найважливіші складові нашого африканського місіонерського життя. Я вже пропрацював у цій місцевості кілька років, коли одного разу, перетинаючи Нігер дорогою до міста, помітив кафе з незрозумілою назвою, написаною великими, трохи облупленими літерами. Потім я побачив те ж слово написаним яскравою фарбою на кузові вантажівки, що прогуркотіла повз мене.

Певно, ангели затамували подих в очікуванні, коли я запитав: «Що означає це слово?» Один із моїх місце-

вих друзів-християн відповів: «Це назва племені, яке живе тут, у місті, по той бік річки».

Саме так сучасні місіонери вперше відкрили мовну групу, що мешкала поруч із нами. Пізніше я дізнався, що в 1940-х роках іноземні місіонери служили в цьому районі, але якимось чином дана етнічна група випала з поля зору сучасного місійного руху. До того дня, коли я дізнався про них і почав досліджувати їхню історію, ці люди лишалися настільки недосягнутими, що їхня мова не згадувалася в жодній базі даних місії. В інтернеті я також не знайшов жодної згадки про цю етнічну групу.

Але Бог, звичайно, уже знав про них все. Я певен, що Він розмірковував і про цей народ, коли чотири тисячі років тому втрутився у життя Авраама, промовивши: «І благословляться в тобі *всі племена земні!*» (Буття 12:3)⁷.

Протягом наступних місяців я дізнався про цю етнічну групу за річкою дещо більше, зокрема те, що серед них немає християн. Одного разу, будучи в цьому місті, я зупинився на узбіччі дороги, щоб купити хліба. Поки я стояв там, зі мною завів розмову мер. Поклавши руку мені на плече, він озирнувся навкруги, аби впевнитися, що ніхто нас не чує. Зрештою, він був лідером, що вірив у Коран, а я — людиною Біблії. Потім тихим, але звучним голосом він заспівав християнських пісень рідною мовою, яку пам'ятав із дитинства. Я помітив

⁷ Тут і далі курсив у біблійних текстах додано автором задля виділення потрібної думки.

сльози в його очах, коли він пошепки довірливо промовив: «Коли я був хлопчиком, місіонерка нас вчила цих пісень, граючи на піаніно. Якщо ви коли-небудь захочете привезти сюди місіонера, просто повідомте мене про це». *«Піаніно? — подумав я. — Де місіонерка спромоглася дістати піаніно тут, на гарячому, запиленому кінці землі п'ятдесят років тому?»* Я мимоволі почав уявляти собі, як у 1940-х роках пакували та везли піаніно до верхів'їв Нігеру. Повернувшись думкою до сучасності, я зрозумів, що Ісус вже діє в житті цієї людини. Ісус вірно працював серед цих людей задовго до того, як ми їх «відкрили». Пізніше я дізнався, що попереднє покоління місіонерів створило там церкву. З часом політичні вітри змусили цих місіонерів залишити країну, а недосвічений пастор втратив віру. Хоча церква в місті існувала, до неї належало небагато людей, і це були представники іншої, традиційно ворожої етнічної групи, що дуже ускладнювало навернення.

Ми з Ребеккою практично нічим не могли допомогти цій спільноті — принаймні нам так здавалося за браком віри — тому ми вирішили просто молитися. Я й гадки не мав, яку силу Бог явить у відповідь на ці молитви. Щоразу, коли приїздили групи відвідувачів зі Сполучених Штатів, ми їхали до річки Нігер, щоб разом помолитися за цих людей. Ми дивилися на цю територію, на галасливу юрбу людей і тихо благали Бога, щоб вони послідували за Ісусом. Я не знав серед них жодного християнина. Святого Письма їхньою мовою не існувало. Я не чув, щоб хтось з місіонерів планував

туди їхати. Ми просто молилися, щоб Бог явив Себе в цьому місці.

Ми молилися вже майже рік, коли західно-африканський місіонер, посланий церквою сусідньої етнічної групи, прибув до міста, щоб показати фільм «ІСУС» спорідненою мовою. Протягом двох років відвідуваність маленької міської церкви зросла з десяти членів великої родини до 180 осіб. Почало відбуватися щось надзвичайне. Той самий місіонер, що привіз фільм, почав вести малу групу з двох десятків місцевих лідерів. Це нас підбадьорило, і ми продовжували молитися.

Незабаром я почув, що корейський місіонер, відвідавши три різних країни, вирішив побудувати величезну школу-інтернат саме тут, прямо за містом. Ця місія також почала надсилати місіонерів у цю етнічну групу. Тепер я впевнився, що Бог відповідає на наші молитви.

Коли прибули корейські місіонери, виявилось, що люди дуже відкриті духовно. Одне село дало їм понад пів квадратної милі землі під школу. З міста прибула делегація, щоб протистояти сільським лідерам і захищати релігію Корану. Стурбовані тим, що тут приймають послідовників Христа, вони казали: «Хіба ви не розумієте, що ці люди хочуть зробити вас християнами?» Тоді один член сільської ради встав і з викликом проголосив: «Я і є християнин!»

Коли я поїхав подивитися, що Бог робить у відповідь на наші молитви, чоловіки села зібралися навколо мене. Місцевий вчитель Корану став у запалі вигукувати «Алілуя!» (це слово вони почули від західно-афри-

канського місіонера, що привозив фільм «ІСУС») — і цей вигук підхопила решта. Ніколи, ні до цього, ні після, я не чув, щоб учитель Корану кричав «Алілуя».

Незабаром місія «Першопрохідці біблійного перекладу» відправила до цих людей місіонерську сім'ю для перекладу Святого Письма місцевою мовою. Зацікавлені люди з різних сусідніх сіл почали приходити, щоб дізнатися про Христа та про Святе Письмо, яке перекладається їхньою мовою. Поки ми продовжуємо молитися, Бог засновує Свою церкву ще в кількох селах.

Протягом двох тисяч років ця група людей практично не зазнала впливу Євангелія та майже не була відомою церкві загалом. Потім все змінилося — не тому, що ми придумали блискучу стратегію, а тому, що зробили молитву *основною* стратегією. Після двох тисячоліть духовної ізоляції раптом прибули місіонери з трьох континентів. Як це могло статися? Тільки Бог міг це зробити. Ісус пообіцяв, що Бог буде могутньо діяти, коли ми молимося *в ім'я Ісуса*. Ми попросили про те, що дуже близьке люблячому серцю Спасителя: «Не бариться Господь із обітницею, як деякі вважають це барінням, але вам довготерпить, бо не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулися до каяття» (2 Петр. 3:9).

Яке значення має молитва в ім'я Ісуса? У Біблії ім'я відображає сутність. Молитися *в ім'я Ісуса* не означає просити «Феррарі», вдаючись при цьому до магічних слів «в ім'я Ісуса». Це означає просити того, що відповідає характерові Ісуса, молитися «заради імені Його» про те, що сприяє здійсненню Його планів на землі —

іншими словами, проголошенню Царства Божого. Ім'я Ісуса походить від єврейського кореня, що означає «спасати». Молитися в ім'я Ісуса буквально означає молитися про виконання Христового веління нести Його спасіння кожній людині до краю землі. Молитви в ім'я Ісуса зосереджені на бажанні бачити, як люди, далекі від Бога, починають пізнавати Його, любити Його, йти за Ним і слухатися Його.

У Євангелії від Івана записано п'ять схожих обіцянок Ісуса щодо молитви в Його ім'я:

І коли що просити ви будете в Імення Моє, те вчиню, щоб у Сині прославивсь Отець (Ів. 14:13).

Коли будете в Мене просити чого в Моє Імення, то вчиню (Ів. 14:14).

Коли ж у Мені перебувати ви будете, а слова Мої позостануться в вас, то просіть, чого хочете, — і станеться вам (Ів. 15:7).

Не ви Мене вибрали, але Я вибрав вас, і вас настановив, щоб ішли ви й приносили плід, і щоб плід ваш зостався, щоб дав вам Отець, чого тільки попросите в Імення Моє (Ів. 15:16).

Поправді, поправді кажу вам: чого тільки попросите ви від Отця в Моє Імення, — Він дасть вам. Не просили ви досі нічого в Ім'я Моє. Про-

Молитися в ім'я Ісуса означає просити того, що відповідає характерові Ісуса та сприяє здійсненню Його планів на землі

сіль — і отримуєте, щоб повна була ваша радість (Ів. 16:23-24).

Обіцянка, яку Ісус повторив п'ять разів перед самою смертю, має бути життєво важливою. Тим паче, що Євангеліє від Івана вражає своїм лаконізмом. Наприклад, найпотужніші твердження про божественність Христа висловлені двома простими словами «Я є». Але ідея молитви в ім'я Ісуса має таку вагу, являє таку величезну силу і настільки незбагненна, що Іван записує п'ять випадків, коли Ісус її повторив, щоб ми не могли це пропустити.

І коли ми по-справжньому замислюємося над цими словами, ми повинні запитати: *«Будь-що? Справді? Чого*

б ми не попросили?» Чи справді

**Оскільки лише Слово
Боже і душі людей
існуватимуть вічно, нам
слід молитися, щоб Бог
використав наші життя,
аби поєднати Слово
Боже з душами людей**

Ісус сказав «чого тільки попросите»? А якщо ціле небо? Океан? А місяць Він нам дасть? Та все це дрібниці. Ісус прагне розширити обрій наших молитов до самої вічності. Лише Слово Боже і душі людей існу-

ватимуть вічно, тож це дві найдорожчі речі на планеті. Моліться, щоб Бог використав ваше життя, аби поєднати Слово Боже з душами людей. Ось що означає молитва в ім'я Ісуса.

У своїх посланнях, ближче до кінця Нового Завіту, апостол Іван розкриває поняття «в ім'я Ісуса» більш детально. Він двічі у двох віршах повторює обіцянку щодо

прохання «чого тільки попросите», хоча замість «в ім'я Ісуса» використовує вираз «згідно з волею Його», який у даному контексті означає те ж саме:

І оце та відвага, що ми маємо до Нього, — що коли чого просимо *згідно з волею Його*, то Він слухає нас. А як знаємо, що Він слухає нас, *чого тільки ми просимо*, то знаємо, що одержуємо те, чого просимо від Нього (1 Ів. 5:14-15).

За словами Івана, молитися «в ім'я Ісуса» означає молитися про виконання Божої волі для світу навколо нас.

Чому Бог хоче, щоб ми молилися про Його волю? Яка користь від того, що ми розповідаємо Йому про Його волю? Це потрібно не Йому, а нам. Через молитву Він допомагає нам Себе пізнати. Молячись і спостерігаючи за тим, як Бог відповідає, ми відкриваємо для себе пристрасні бажання Божого серця та силу Його відповіді. Молитви про те, щоб Боже Царство поширювалося по землі, викликають ревність небесних сил.

Ісус каже, що коли Його послідовники знатимуть «що пан чинить» (Ів. 15:15) і приносять плід (Ів. 15:4, 7), Отець дасть їм усе, чого вони попросять в ім'я Ісуса — іншими словами, заради Нього. Коли ми наполегливо молимося з вірою, але не бачимо результатів, це може свідчити про те, що наші молитви не відповідають Божій меті, але коли ми молимося і бачимо, як Він являє силу, ми дізнаємося більше про Його бажання.

Більшість молитовних зібрань яскраво ілюструють, що ми це упускаємо. Замість того, щоб свідомо молитися про виконання місії Ісуса у світі, ми витрачаємо більшу частину молитовного часу на прохання про особисті нужди — здоров'я, автомобіль чи роботу. Немає нічого поганого в тому, щоб приносити ці потреби до ніг Ісуса, але ми не дізнаємося про справжню силу «чого тільки попросите», коли будемо молитися лише такими молитвами. Обмеження прохань у такий спосіб також може бути однією з причин, чому мало людей захоплюються молитвою. Вони втрачають можливість отримати доступ до неймовірної сили п'ятикратної обіцянки Ісуса робити все, чого тільки попросимо, якщо наші молитви відповідатимуть Його природі та волі. Тільки тоді ми зможемо спостерігати більш могутню дію Божої сили.

Якщо молитовні зібрання, в яких ви берете участь, зводяться лише до молитви за хворих, слова Ісуса, звернені до Його учнів, можуть стосуватися і вас: «Не просили ви досі нічого в *Ім'я Моє*. Просіть — і отримаєте» (Ів. 16:24). Ісус не обіцяв відповісти на будь-яку молитву так, як ви хочете. Він пообіцяв відповідати на певні молитви, у тому числі й ті, які відповідають Його планам щодо світу.

Погана новина полягає в тому, що ви все-таки можете не отримати ту «Феррарі» або той будинок своєї мрії. Можливо, ваша тітка не буде зцілена від артриту. Можливо, вас не чекає комфортне життя до кінця ваших днів. У цьому занепадому світі дорогі нам люди врешті-решт вмирають, незважаючи на наші палкі молитви.

І не тому, що Богові немає до цього діла. Він розділяє наше горе, як робив це біля гробу Лазара⁸, оплакуючи стан цього світу і наші життя. Однак ще не настав час витерти кожну сльозу з наших очей на цій недосконалій планеті⁹.

Добра новина в тому, що Ісус обіцяє задіяти всю силу небес, коли Його народ зосереджує свої молитви на Божому плані спасіння всіх народів світу, тобто на тому, чого пристрасно бажає Він Сам. В цьому центральна істина про радикальну молитву: молитва про Божу місію має безмежну силу.

**Молитва про Божу місію
має безмежну силу**

Вперше я стикнувся з радикальною молитвою задовго до поїздки у Західну Африку — я тоді просто не усвідомив цього. Навчаючись у коледжі, я під час весняних канікул поїхав з нашою місією на острів Саут Падре біля південного узбережжя Техасу. Нашою метою було розповідати про Ісуса студентам, які там відпочивали (провести тиждень на пляжі, служачи при цьому Богові, було заманливим, але, згадаючи про це тепер, я не певен, що канікули на узбережжі — підходяща обстановка для проповіді Євангелія).

Опинившись серед ровесників, що пили пиво і брали участь у конкурсі мокрих футболок, ми відчували паралізуючий страх. Як ділитися з цими студентами

⁸ Ів. 11:35.

⁹ Об. 7:17; 21:4.

Євангелієм, не виглядаючи при цьому повними ідіотами?

Коли вранці першого дня поїздки ми зібралися разом, лідери оголосили, що цей день ми проведемо у пості й молитві. Тільки після цього нам буде дозволено благовістити. Після цього нас розпустили, щоб кожен міг знайти місце для спілкування з Ісусом.

Відійшовши від решти, я зрозумів, що одягнений скоріше по-літньому, аніж по-весняному. Ранок був холодним і вітряним, тож я так змерз, що не міг молитися. До того ж я не дуже вірив, що молитва тут допоможе. Я вважав, що головне — мої власні зусилля, а молитва — лише доповнення до них. Оскільки мені не терпілося взятися до «справжньої» роботи, я вирішив знайти для молитви таке місце, де збираються люди. Може, там Бог пошле мені людину, якій я зможу благовістити.

Тож я зайшов до кафе KFC, сів за столик і взявся до молитви, задоволений, що знайшов прихисток від пронизливого морського вітру. Я дістав Біблію і спробував читати, але скоро мене відволік аромат смаженої курки, картоплі та булочок. Мій піст не тривав ще й години, тож деякий час вдавалося боротися зі спокусою, хоча моя рішучість слабшала. Я раз за разом запитував себе: *«Який ідіот постить у KFC?»*

Скоро кафе заповнили голодні студенти. Велика гамірна компанія зайняла сусідній столик, а частина сіла за мій. Мій план працював!

Поряд зі мною влаштувався величезний чолов'яга — він зайняв майже увесь стіл. Назвавши себе, він повідо-

мив, що грає за футбольну команду коледжа в одному з західних штатів. Побачивши, що мені нічого їсти, він від щирого серця кинув мені, наче м'яч, булочку з соковитою курятиною. Я скромно відмовився: «Ні, дякую. Я пощуся».

Його брови поповзли вгору. «Постиш у KFC?» — спитав він з явним відтінком недовіри. Я не знав, що сказати. Хвилину він задумливо жував, а тоді спитав: «А ти ніколи не думав: що, як все це неправда?»

Ми довго розмовляли — фанатик із футболістом. Потім він познайомив мене зі своїми друзями. Не знаю, чим вони там займалися минулої ночі, але вигляд у них був доволі зім'ятий. Вони визнали, що одному з них особливо потрібна духовна порада після вчорашньої вечірки.

Схоже, вони вирішили обзавестися «голосом совісті» для наступної вечірки, і на цю роль вибрали мене! «Чому б тобі не приєднатися до нас сьогодні ввечері?» — запитали мої нові друзі. Я провів неспокійну ніч у домі, де всі веселилися і по одному заходили до мене, щоб запитати про духовні речі.

Коли я вперше прийшов на пляж, я не знав, що говорити, і моя скутість ніколи не дала б мені досягти таких результатів, які я зрештою побачив. Той тиждень був схожий на сцену з Євангелій. Я опинився в оточенні людей з глибокими духовними потребами. Я їм свідчив і відповідав на їхні потреби, як це робив Ісус. Оглядаючись назад, я усвідомлюю, що така можливість виникла завдяки молитві й посту. Більше того, гадаю,

що найкращими й найтривкішими результатами мого служіння я завдячую молитві. Напевно, немає нічого важливішого за те, про що ми вирішуємо молитися.

Подивіться навколо — на свій район, церкву, на весь світ. Що Ісус бажає зробити через вас? Щось неможливе? Саме так. У вас на це немає ресурсів? Звичайно! Це вимагає знань та навичок, яких вам бракує? Так воно і буває. Потрібні помічники, яких ніде взяти? Скоріш за все. А тепер спробуйте стати на коліна (бажано всією церквою) і поставте перемикача у положення «Увімкнути».

Коли ми почали просити в Бога неможливого — привести забуте західно-африканське плем'я до Христа — Він явив нам Свою славу в усій повноті. Зрештою, Він говорив про те, що до Нього прийдуть всі народи, ще з часів Авраама. Він просто чекав, коли ми попросимо. Ісус сказав, що кожен, хто вірить у Нього, має доступ до цієї чудесної сили: «Поправді, поправді кажу вам: Хто вірує в Мене, той учинить діла, які чиню Я, і ще більші від них він учинить...» (Ів. 14:12).

Чи чините ви Ісусові діла? А хотіли б? Ви можете робити речі навіть більші, ніж Сам Ісус! Як це можливо? «...бо Я йду до Отця. І коли що просити ви будете в Імення Мое, те вчиню, щоб у Сині прославивсь Отець. Коли будете в Мене *просити чого в Моє Імення*, то вчиню» (Ів. 14:12-14). Ісус обіцяв відповідати на наші радикальні молитви про Його план спасіння з радикальною силою.

Якщо ви вірите в Ісуса, почніть робити те, що робив Він. Почніть з того, що просить Його кожного ранку давати вам завдання. Подивіться навкруги і запитайте себе: *«Що б зробив Ісус у моїй громаді, на моїй роботі? Що Ісус велить мені робити в цьому світі? Які можливості я бачу перед собою, що тільки страх заважає мені ними скористатися? Що б я зробив, якби мав тільки віру і не мав страху?»*

Ісус сказав, що ви будете робити речі більші, ніж робив Він, якщо молитиметеся в Його ім'я. Замість того, щоб витратити свої сили заради незначних результатів, схиліться на коліна і займіться справжньою роботою. Бог відповідає на молитви *в ім'я Ісуса*.

Запитання для обговорення

1. Що означає *«в ім'я Ісуса»*?
2. Як ваша церква або ваше служіння може молитися *в ім'я Ісуса*?
3. Що, згідно Біблії, Ісус велить робити вашій церкві або вашому служінню у вашій спільноті і у світі?
4. Моліться, щоб Бог відкрив Свою волю стосовно вас самих, вашої роботи, служіння або церкви. Як ви гадаєте, що Він хоче, щоб ви зробили у результаті цього одкровення?

5. Які недосяжні ресурси вам потрібні, щоб здійснювати Ісусову волю у своїй спільноті або у світі? Які нездоланні перешкоди вам заважають?
6. Складіть перелік молитовних прохань, спрямованих на те, щоб допомогти вам і вашому служінню здолати ці перешкоди та більше підкоритися велінням Ісуса.

СЛІПА ВІРА

Бог відповідає на молитви віри та вірності

Коли ми жили в африканському селищі, я регулярно їздив поміж хат стежкою, що її ми протоптали серед бур'янів. Обабіч стежки, що вела до нашого дому, часто сидів старий чоловік, який осліп від катаракти. Проїжджаючи повз нього майже щодня, я машинально махав йому рукою, хоч він і не відповідав. Одного разу я зупинився і привітався. Я заговорив до нього у традиційній манері поваги до старшого: «Батьку, коли я проїжджаю повз вас, я вам махаю, але ви цього не бачите, і тому не відповідаєте». Лице старого спохмурніло. У Західній Африці не відповісти на привітання є образою.

Я сказав: «Давайте зробимо інакше. Коли ви почуєте, як проїжджає моя машина, знайте, що я вам махаю, і махайте у відповідь». Широка усмішка осяяла лице старого. Відтоді кожного разу, як я проїжджав, ми махали один одному. Починаєш відчувати себе частиною спільноти, коли тебе вітає, навіть, сліпий! Ми обоє раділи нашому спільному секрету. Ніколи не забуду його лукавої посмішки, коли він махав мені. Якоїсь миті мені здавалося, що він мене бачить.

Але що, якби сліпий чоловік не махав мені, коли я проїжджав повз нього? Я міг би запитати: «Ви що, не вірите, що я вам махаю?» І якби він ставився до мене так, як часом я ставлюся до Бога, він міг сказати: «О, так, звичайно. Я вам вірю. Те, що моя віра не виражається у діях, не означає, що я не вірю». І мене б це не дуже переконало. Тільки з того, що чоловік махав, хоч і не бачив мене, я міг знати, що він моїм словам вірить. Подібно до цього сліпого, ми показуємо свою віру в невидимого Бога через наші дії. Вірити одним тільки розумом недостатньо. Згідно з Біблією, віра без діл мертва, її навіть не можна вважати вірою. Не існує абстрактної віри без послуху¹⁰. Корінь єврейського слова, від якого походить біблійне поняття віри, означає вважати щось реальним, навіть не бачивши його¹¹. Силу віри ми демонструємо своєю вірністю. Ми доводимо віру ділами.

¹⁰ Таку віру мають тільки демони, як написано в Як. 2:19.

¹¹ Одне із значень давньоєврейського слова «аман» — «зроблений твердим». Воно може стосуватися навіть міцної опори, наприклад, колони (Francis Brown, S. R. Driver, Charles Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament* [Oxford: Charendon Press, 1951], 52). Слово «вірність» походить від того самого кореня. Отже вірити у невидиму істину означає розуміти, що вона є твердою й незмінною, і засновувати свої дії на ній. Наприклад, Бог пообіцяв Аврааму спадкоємця, «і ввірував Аврам Господеві» (Бут. 15:6), в результаті чого вступив з ним у завіт. У Вих. 4:31 ми бачимо, що народ «повірів» і поклонився Богові. У Йона 3:5 читаємо, що мешканці Ніневії «ввірували», і тому постили. Подібну динаміку можемо побачити і в Новому Заповіті у Євр. 11, де написано, що люди, які мали справжню

До цієї пори я бачив надто багато відповідей на свої молитви, щоб сумніватися в існуванні Бога, а от існування моєї віри часом викликає в мене сумнів. Якщо біблійна віра — це переконання, підкріплене ділами, це допомагає нам зрозуміти, що мав на увазі Ісус, говорячи:

«Поправді кажу вам: Як хто скаже горі цій: “По-рушся та кинься до моря,” — і не матиме сумніву в серці своїм, але матиме віру, що станеться так, як говорить, — то буде йому! Через це говорю вам: *Усе, чого ви в молитві попросите*, вірте, що одержите, і сповниться вам» (Мр. 11:23-24).

У Матвія Ісус завершує те саме повчання радикальним твердженням: «*І все, чого ви в молитві попросите з вірою, — то одержите*» (Мт. 11:22), Його слова також спонукають нас доводити віру своїм життям (у Новому Завіті «вірити» і «мати віру» виражаються одним і тим самим словом). Ми всі коливаємося між вірою і недовірою. Ісус кидає рукавичку віри тим, хто застряг між видимим та невидимим світом, між баченням і вірою. Він рішуче кидає нам виклик, говорячи: «Тому, хто вірує, все можливе» (Мр. 9:23).

віру, звершували великі діла, ґрунтуючись на тому, у що вірили. Сьогодні деякі християни вважають, що визнання біблійних фактів розумом може замінити посвячене учнівство. Як показують вищенаведені уривки, Біблія дивиться на віру по-іншому. Тому, коли Ісус вимагає, щоб ми молилися з вірою і вірили, Він має на увазі також необхідність бути вірними і надійними.

Я додав тут грецьку мову, наче вишеньку на торт, адже в цьому тексті все і так зрозуміло. Якщо ми маємо віру в Бога і доводимо це своїм життям, то зможемо побачити радикальні відповіді на свої молитви.

Чи не нагадує це магію? Здається, варто закрити очі і повторити певні слова, як це збудеться. Не зовсім так. Ісус не мав на увазі, що наші бажання, як у казці, будуть завжди виконуватися. Існує необхідна умова: ми маємо жити правдивою вірою в Бога, коритися Його владі та Його волі. Ми не можемо маніпулювати нашим Господом, використовуючи молитву, неначе якесь заклинання.

Він має на увазі той спосіб життя, опис якого ми знаходимо у 11 розділі Послання до євреїв, що розповідає про героїв віри:

«...вірою царства побивали, правду чинили, одержували обітниці, пащі левам загороджували, силу огненну гасили, утікали від вістря меча, зміцнялись від слабости, хоробрі були на війні, обертали в розтіч полки чужеземців; жінки діставали померлих своїх із воскресіння; а інші бували скатовані, не прийнявши визволення, щоб отримати краще воскресіння; а інші дізнали наруги та рани, а також кайдани й в'язниці. Камінням побиті бували, допитувані, перепилювані, умирали, зарубані мечем, тинялися в овечих та козячих шкурах, збідовані, засумовані, витерпілі. Ті, що світ не вартий був їх...» (Євр. 11:33-38).

Ісус обіцяє відповідати на молитви віри, які також передбачають вірність. Іван теж розкриває зв'язок між переконанням, вірою та вірністю:

«Улюблені, — коли не винуватить нас серце, то маємо відвагу до Бога, і чого тільки попросимо, одержимо від Нього, бо виконуємо Його заповіді та чинимо любе для Нього. І оце Його заповідь, щоб ми вірували в Ім'я Сина Його — Ісуса Христа, і щоб любили один одного, як Він нам заповідь дав!» (1 Ів. 3:21-23).

Іван стверджує, що ми отримуємо чого тільки попросимо, лише за умови, що будемо коритися Його заповідям і догоджати Йому. Заповідь полягає в тому, щоб вірити, тобто, вірячи, ми коримось Божим заповідям. Віра і послух нерозривно пов'язані, і разом складають необхідну умову для отримання всього, чого б ми не попросили. Потрібно вірити і коритися Богові, щоб побачити справжню силу молитви.

Яків говорить: «І молитва віри вздоровить недужого... Бо дуже могутня ревна молитва праведного!» (Як. 5:15-16). За визначенням молитва віри вимовляється праведною людиною, яка живе по вірі. Віра стає вірністю, коли люди слухаються Бога, бо вірять в Нього — ці дві речі нероздільні.

Сумнів, за словами Ісуса, є ворогом молитви віри: «Поправді кажу вам: Як хто скаже горі цій: «Порушся та кинься до моря», — і не матиме сумніву в серці сво-

ім, але матиме віру, що станеться так, як говорить, — то буде йому!» (Мр. 11:23).

Віра й послух Богові є необхідними умовами для того, щоб отримати чого тільки попросимо і побачити силу молитви.

Віра й послух Богові є необхідними умовами для того, щоб отримати чого тільки попросимо і побачити силу молитви

Яків використовує те саме грецьке слово, коли пише: «Але нехай просить із вірою, без жодного сумніву» (Як. 1:6).

Грецьке слово, перекладене як «сумнів» споріднене зі словами «судити» та «розрізняти». Чи доводить наше молитовне життя нашу довіру Богові, або ж ми виносимо цинічне судження про Нього, кажучи собі: *«Якщо Бог відповість на молитву так, як мені хочеться, тоді я повірю, що Він добрий Бог?»* Це один з видів сумніву, про які говорить Біблія — це оцінка Божих дій, виходячи з того, наскільки добре Він виконує наші бажання. Але *Він* не підлягає нашій оцінці і не повинен заслуговувати наше

Нам слід коритися Богові й молитися з вірою та вірністю

схвалення. Натомість нам слід коритися Богові й молитися з вірою та вірністю.

Тож, якщо Бог вирішує не відповідати на таку молитву, чи означає це, що в нас немає віри? Це теж занадто поспішний висновок. Навчаючись у коледжі, я відвідував недільний клас під назвою «Чудеса і знамення». Наш вчитель, Девід, був прикований до інвалідного візка, але в усьому, що він робив і говорив, було видно духовну зрілість.

Щонеділі ми переглядали відеопрезентацію про те, як надприродні прояви Святого Духа, такі як пророцтва і зцілення, можуть приводити людей до Христа. Після цього ми, залишивши осторонь біблійне вчення, починали власну імпровізацію. Один чоловік — назвемо його Джимом — вставав і, драматично звівши очі, клав руку на плече нашого вчителя.

«Девіде, цієї неділі в тебе, нарешті, з'явиться віра. Сьогодні ти встанеш з цього візка вірою в Ісуса! Давай-те разом молитися, щоб Девід увірував і встав на ноги». У мене завжди з'являлося неприємне відчуття, що ми занадто тиснемо на Девіда і покладаємо провину за параліч на слабкість його віри. Ми всі корилися цій процедурі неділя за неділею, хоча я часто уявляв, як скручую батіг з шнурів і виганяю Джима геть із класу.

Яку неймовірну мужність мав цей паралізований чоловік! Мене вражала його витримка. Із Джимовим богослов'ям щось було не так, та я ніяк не міг второпати, що саме. На думку Джима, хвороба давала підставу вважати Девіда невіруючим. Я не знаю, чому Бог не зцілив Девіда, зважаючи на явні ознаки його віри. Я не до кінця розумію Боже Слово у такій ситуації.

Через кілька тижнів Девід нарешті по-своєму «розібрався» з Джимом. Звівши очі у невластивій для нього манері, він промовив: «Джим, сьогодні ми будемо молитися про фінансове зцілення для тебе і твоєї сім'ї. Ми знаємо, що ти переживаєш матеріальну скруту. Ми станемо колом навколо тебе і обійдемо тебе сім разів,

молячись вголос. Після сьомого разу фінансові стіни Єрихону впадуть, і ти будеш зцілений».

Ця ідея мені дуже сподобалася. Ми одразу підвелися і стали кружляти навколо нього, неначе супутники навколо планети. Ми ревно молилися вголос за фінансове зцілення Джима, полишивши всі інші думки, і все йшло просто чудово, аж поки ми не усвідомили, що ніхто не рахує кола. Тоді ми почали запитально поглядати один на одного, намагаючись зрозуміти, коли ж треба зупинитись. Нікому не хотілося показатися нечестивим, зупинившись першим. Ми продовжували спантеличено озиратися та невпевнено молитися, нагадуючи вже більше не супутники, а зграю крикливих птахів. Девід чомусь нас не зупиняв. Нарешті ми просто замовкли і один за одним повернулися на свої місця. Мені завжди було цікаво, чи отримав Джим фінансове зцілення, але я цього так і не дізнався. Наскільки пам'ятаю, на заняття він більше не приходив.

Чи справді параліч Девіда був викликаний нестачею віри? Чи отримав би Джим фінансове зцілення, якби ми

Коли ми здійснюємо щось всупереч власній немочі, Божа слава примножується, а ми краще усвідомлюємо, наскільки від Нього залежимо

обійшли навколо нього ще раз? Я маю сумнів. Біблія навчає, що Бог звершує великі діла через слабкі земні посудини, щоб Його сила була більш явною¹². Ісус сказав про одного чоловіка, що той народився сліпим,

¹² 2 Кор. 4:7.

«щоб діла Божі з'явилися на ньому»¹³. Нікому з нас не подобається бути слабким і хворим, але, коли ми здійснюємо щось всупереч власній немочі, Божа слава примножується, а ми краще усвідомлюємо, наскільки від Нього залежимо.

Бог бажає, щоб ми знали й любили Його таким, як Він є, і нам потрібно навчитися тужити за своїм небесним домом, де Він на нас чекає. Слабкість допомагає зрозуміти, що цей світ — не наш дім, що творіння зіпсоване людським гріхом і що Бог замінить його іншим, досконалим¹⁴. Він не відповідає на молитви таким чином, що це спотворить наше розуміння Його природи і стану цього світу. Деякі молитви лишаються без відповіді, оскільки не відповідають Божій сутності. Іноді Божі мотиви виходять за межі людського розуміння, і тоді нам треба просто застосувати принцип сповненої віри скарги, про що піде мова у розділі 7.

Досвід говорить нам, що іноді ми не отримуємо того, про що просимо, навіть якщо просимо, як нам здається, з вірою і наполегливістю. Те, що Бог не відповідає на наші молитви так, як нам хочеться, не обов'язково означає, що з нашою вірою щось не так. Ми живемо у грішному світі, де все творіння страждає від недосконалості.

Чи справді Девід сумнівався в Божій силі, коли ми за нього молилися? Якщо й так, я цього не помітив. Він спокійно сидів і навчав Біблії людей, що зібралися

¹³ Ів. 9:3.

¹⁴ 2 Кор. 5:1-5.

навколо нього. Бог просто не збирався відходити від природного порядку речей у цьому занепалому світі — принаймні на той момент. На мій погляд, Девід тут був ні при чому. Більше того, якщо Ісус не повернеться раніше, Девід одного дня помре, скільки б ми за нього не молилися і скільки б віри він не мав. Було б нерозумним звинувачувати віру Девіда в тому, що він помер внаслідок властивого цьому світові порядку речей.

Кінець кінцем Девід, Джим і всі ми рухаємося до одного й того самого виходу з цього світу, і змушені страждати дорогою. Сам Ісус обіцяв, що в цьому світі ми матимемо «страждання»¹⁵. Така природа цього місця. Ми не знаємо, чому на деякі молитви ми отримуємо відповідь, а на інші — ні. До повернення Ісуса будь-яка спроба визначити, чи на всі наші молитви Бог відповів, є передчасною. На деякі з них Бог відповість після Другого пришествя.

Однак нам *відомо*, що Бог заохочує молитися з вірою і вірністю, і тим, хто так чинить, обіцяна велика сила. Ми не повинні піддаватися сумнівам, оцінюючи Божу доброту на підставі того, чи відповідає Бог на молитви. Ми просто молимося з вірою, і живемо по ній, наскільки можемо. При цьому ми спостерігаємо, очікуючи, що Бог буде діяти. Ісус навчає, що Бог відповідає на молитви, коли наше життя відображає нашу віру. Зростаєте у вірі, і ваше молитовне життя теж зростатиме. Моліться, і Божі відповіді допоможуть вашій вірі зростати.

¹⁵ Ів. 16:33.

Коли ми жили у Західній Африці, одного разу мене серед ночі розбудив приглушений, але наполегливий голос, з-поза вікна. Мої сільські друзі звикли приходити по медичну допомогу будь-коли, тож я не здивувався. Я часто возив людей до лікарні. Але цього разу все було по-іншому.

Через силу підводячись, я почув, як сусідка за вікном сказала: «Айша знову дихає, але ходімо хутчій». Одягаючись, я розмірковував над її словами. Я навіть не знав, що Айша хворіє. Коли я спустився з пагорба й увійшов у хатину, Айша мирно спала, а навколо стояли здивовані члени церкви.

Лідерка жіночого служіння сказала: «Вона перестала дихати, і в неї охололи руки. Тоді ми взялися за неї молитися. Вона знову стала дихати, і руки в неї потеплішали». Я мовчки дивився на неї, обмірковуючи підрив свого світогляду. Що я міг сказати? «Робіть так і далі»? Все, що я спромігся зробити — це помолитися з ними і повернувся до свого ліжка. До цього дня я не знаю, яка тропічна хвороба ледве не вбила Айшу.

Хто з нас має таку віру, щоб молитися за жінку, яка вже холодне? Ті вірні християнки її мали. Бог відповідає на молитви віри і вірності.

Запитання для обговорення

1. Не буває віри без послуху. Що це твердження говорить про необхідність проявляти віру на ділі і про важливість послуху в житті християнина?
2. Які дії у вашому житті доводять, що ви маєте віру?
3. Яка ваша діяльність у церкві і служінні не мала б ніякого сенсу без Бога?
4. Чи були у вашому житті випадки, коли ви, як здавалося, молилися з вірою, але не отримували того, про що просили? Чому, на вашу думку, так відбувалося?
5. Опишіть молитви, які показують нестачу віри в Бога.
6. Опишіть випадок, коли ви молилися про щось, відчуваючи, що ваша віра слабка. Як Бог відповів на цю молитву?
7. Складіть план зростання вашої віри. Як ви можете почати втілювати його в життя на наступному тижні?

БЕЗЦЕРЕМОННІ

Бог відповідає на наполегливі молитви

Чи доводилося вам у дитинстві бажати чогось із майже релігійною пристрастю? Можливо вам до смерті хотілося мати собаку або відеогру, або басейн, як у сусідських дітей. Не знаю, чому я не міг просто попросити в мами іграшкового пластмасового меча, але пам'ятаю, що в чотири роки я страшенно хотів його мати.

Мати навчила мене молитися, тож я почав просити в Бога той меч. Я регулярно молився місяцями (принаймні так мені тоді здавалося). Для хлопчика, якому важко всидіти на місці п'ятнадцять секунд, наполеглива молитва — майже подвиг. Хоча Бог не відповідав, я не здавався. Пам'ятаю, як у темній кімнаті, вже засинаючи, я промовляв: «Боже, ну, будь ласочка, нехай у мене буде меч!»

На той час мої уявлення про Бога були куцими. Я звертався до Нього, коли темрява у кімнаті змушувала мене тремтіти від жаху. Я не знав, чи Він мене слухає, але був певний, що Бог мешкає у дальньому кутку під стелею.

Відповідь прийшла, коли одного дня наша сім'я їздила відпочивати на пляж. Ми вже збирали речі і сідали в автомобіль, коли я помчав до моря, щоб востаннє пробігтися вздовж берега. Раптом я побачив його — сріблястий пластмасовий меч, що стирчав із напівзруйнованого піщаного замку. Я озирнувся довкола, але серед безлюдного пляжу не було ніяких ознак власника меча. Коли я підійшов, щоб витягти його з піску, мала зазвучати музика з «Володаря кілець»!

З того часу минули десятиліття, і, оглядаючись назад, я усвідомлюю, що тоді вперше дізнався, що Бог не обмежений стелею в моїй кімнаті і що Він прислухається до жадань моєї нужденної душі. Я все ще пам'ятаю зручну форму руків'я та щербину на клинку — слід давньої битви. Я пам'ятаю його запах і відчуваю на дотик поверхню, стерту долонями під час якихось величних боїв.

Мати, помітивши мій захват від меча, купила мені кілька нових, кращих за якістю, але запам'ятався мені саме той, кинутий кимось на пляжі. Та грізна зброя в моїй руці стала відчутним доказом простої істини: Бог відповідає на наполегливу молитву.

Ісус навчає нас цьому вже дві тисячі років. Коли учні попросили навчити їх молитися, Ісус розповів історію про настирливого друга. Пізніше він підкріпив цю ідею історією про наполегливу вдову. Обидві історії Він розповів, щоб показати, «що треба молитися завжди і не занепадати духом» (Лк. 18:1).

В одній з історій нужденна вдова благає справедливості в корумпованого судді, що відмовляється виконувати її прохання. Оскільки вона благає його знову і знову, він нарешті вирішує: *«Ця жінка незбагненна! Вона не відчепиться. Дам їй чого вона просить, інакше вона зведе мене з розуму!»* Безцеремонна наполегливість домагається свого. Цією історією Ісус закликає нас «голосити до Нього день і ніч», обіцяючи відповісти «незабаром» (Лк. 8:7-8).

**Безцеремонна
наполегливість
домагається свого**

Ісус також малює картину зухвалого чоловіка, який стукає серед ночі в двері свого сусіда, просячи позичити їжі (Лк. 11:5-13). Можете уявити себе в ролі такого зухвальця? На ганку спалахує світло. Сусід у піжамі дивиться у вічко. Він уже заряджає дробовика, коли раптом упізнає вас. «О, та це ж мій божевільний сусід!»

Зупинивши дружину, яка вже телефонує до поліції, він дає вам трохи їжі, щоб здихатися вас. «Ох, і нахаба!» — бурчить він, повертаючись до ліжка.

В одному з англійських перекладів прохання чоловіка вирішили облагородити, назвавши його «сміливим» (Лк. 11:8). Але грецьке слово, вжите тут, означає «безсоромний» або «нахабний». Сусід, що стукає вночі, не має ніякого уявлення про належну поведінку. Тонкощі соціальних взаємин його не турбують. Він буде грюкати в ці двері, поки хтось не вийде і не задовольнить його потреби, яким би грубим і безцеремонним це не здавалося. Змальовуючи цю незвичайну ситуацію,

Ісус відводить у ній нам з вами ексцентричну роль. Він закликає нас молитися «безсоромно», грубо стукати у двері неба з безмежною зухвалістю в будь-який час і поза будь-яким почуттям пристойності. «Просіть, — і буде вам дано, шукайте — і знайдете, стукайте — і відчинять вам» (Лк. 11:9).

Я вже бачив таку наполегливість. Одного разу в Західній Африці до мене прийшли двоє сліпих чоловіків із мого села. «Пане, ми повністю віддаємо себе у ваші руки», — оголосили вони. «Ми твердо віримо, що ви допоможете нам повернути зір». Їх не хвилював той факт, що я нічого не знав про хвороби очей та їх лікування.

Проте ми, місіонери, маємо свої ресурси. Я виголосив чудову промову про Божу силу і помолився за цих двох людей. Я понишпорив у своїй аптечці, дістав ліки від глистів і вітаміни і дав їм. Я знав, що ця комбінація лікує майже все¹⁶.

Протягом багатьох поколінь люди цієї частини Західної Африки виробили імунну систему, про яку американці не можуть навіть мріяти. Наявність малярії та ще кількох типів хвороб є частиною їхнього нормального базового стану здоров'я. Зазвичай вони звертаються за медичною допомогою лише отримавши четверту чи п'яту хворобу. Часто, якщо ви зможете викоринити одну-дві хвороби, їхня імунна система знищить решту

¹⁶ Цих препаратів вкрай потребують мешканці африканських селищ. Див. <http://www.worldconcern.org/44centcure/>.

непрощених вселенців, розчавивши їх, неначе жуків на шосе.

Тому я здобув репутацію чудотворця, роздаючи ліки від глистів і вітаміни. Іноді люди приходили здалеку — навіть з іншої країни — щоб потрапити до мене (якщо сьогодні ви завітаєте до мене у Техас, я можу за старою звичкою запропонувати вам ліки від глистів і вітаміни).

Після того, як ті двоє сліпих пішли, я подумав, що більше їх не побачу. Але вони поверталися майже щодня, неначе бумеранги. Чим ще було займатися двом сліпим чоловікам? Першого разу їх привів за руку до моїх дверей дорослий чоловік. Наступного разу — дитина. Але коли односельці зрозуміли, що ці чоловіки й надалі відвідуватимуть мене щодня, ніхто більше не захотів їх приводити, навіть діти. Тож вони блукали по селу, шукаючи мій дім.

Один з них трохи розрізняв кольори, тож вів іншого у пошуках моїх дверей. Спостерігаючи, як вони кружляють селом, я згадував Ісусову притчу про сліпих поводирів. Я цим не пишаюся, але часом, коли вони наближалися до нашого дому, я навмисне вів себе тихо, щоб вони не могли нас знайти. «Сліпі йдуть! Ані звуку!» — цитькав я на дітей.

Не судіть мене! Щоразу, коли вони мене знаходили, я сидів з ними на ганку годину, а іноді й довше. Часом я молився, часом давав їм трохи ліків, завжди віддаючи значну частину свого дня, бо вірив, що цього хоче Ісус. Я намагався залишатися співчутливим, але їхні що-

денні візити мене втомили. Крім того, в глибині душі я перестав вірити, що мої молитви приносять користь. Але ці чоловіки були справжнім втіленням упертої, безсоромної наполегливості. Та через деякий час вони приходили перестали. Одного дня я йшов по селу, побачив родича одного з тих чоловіків і запитав, що з ними сталося. Я ледь не впав, коли той сказав мені, що один із чоловіків прозрів.

Чому я, молитовник, місіонер, був настільки здивований цим? Ісус казав правду: Бог відповідає на наполегливі молитви. У цьому випадку я не розумію, чому він не відповів на наполегливі молитви іншого сліпого. Я не можу пояснити, чому я також не бачив відповідей на всі свої молитви. Але я зрозумів, що молитви, на які Бог відповідає, найчастіше є наполегливими.

Не знаю, як вам, а мені не подобається богословська картина, яку Ісус малює притчами про настирливого сусіда та наполегливу вдову. Чи справді Бог порівнює себе з корумпованим суддею чи сусідом, який неохоче відкриває двері вночі? Насправді, я не думаю, що Ісус намагався провести ідеальну паралель між Богом і цими сумнівними персонажами. Він також не припустив, що Бог дає нам те, чого ми хочемо, тому що ми Йому набридли, і Він хоче, щоб ми відстали. Справа не в тому, що Бог подібний до судді; а в тому, що нам потрібно навчитися бути більше схожими на вдову. І хоча Бог вночі не спить у ліжку, нам всеодно треба навчитися стукати, як сусід.

Можливо, ми віддали б перевагу більш «зручному» Богові, але Ісус навчає нас дечого іншого про нашого небесного Батька: Він відповідає тим, хто наполегливо молиться. Бог наполягає, щоб ми поклалися на постійну молитву не тому, що це потрібно Йому. Це потрібно нам, щоб зрозуміти, що джерело сили саме в Ньому. Якби ми не змушені були наполегливо молитися, чи не приписували б ми собі Божі могутні чудеса і не зруйнували б самих себе зарозумілістю? Ми б загордилися розумом і вмерли духовно.

Наполеглива молитва зміцнює віру і зменшує гордість. Якби Бог зцілив двох сліпих чоловіків після їхнього першого візиту, я б подумав: «Ого, ці ліки від глистів та вітаміни навіть кращі, ніж я думав». Але коли Бог зцілив одного з них лише після того, як ми разом молилися місяцями, сумнівів не лишалося: діяв саме Бог.

**Наполеглива молитва
зміцнює віру і зменшує
гордість**

Насправді, раніше я таки припускав, що ліки від глистів можуть *творити* чудеса. Наприклад, одного разу, коли я був у віддаленому селі, до мене підійшла жінка і сказала: «Ти мене пам'ятаєш? Я була сліпа і приходила одного разу до тебе. Ти дав мені ліки, і тепер я бачу». Хоча я впевнений, що молився за неї після того, як дав їй ліки, першою думкою було: «Гей, треба неодмінно дізнатися, які це чудодійні ліки я їй дав».

Тому я сказав: «Ті таблетки, що я тобі дав, як вони виглядали?» Вона відразу ж обернулася до оточуючих:

«Пам'ятаєте ті ліки, які він мені дав? Як вони виглядали?»

Я подумав: «Ого, вона справді була сліпа». (Уявляю сцену на небесах, коли там переглядають місіонерські ляпи. Коли дійде що цього епізоду, Ісус з посмішкою скаже: «Зараз буде Моя улюблена сцена, коли Грег питається в сліпої жінки, як виглядали пігулки!»)

Невже я насправді думав, що ліки від глистів і вітаміни здатні зцілити сліпого? Яким же розчаруванням це було для Бога! Чому я все зрозумів лише коли стикнувся з тими двома сліпими? Тому що саме в тому випадку Бог відповів не відразу, а після нашої з ними наполегливої молитви.

Ви і ваша церква чи служіння зараз можете опинитися в подібній ситуації. Наприклад, якщо ви склали чудовий план евангелізації власного міста, але нехтуєте наполегливою молитвою про це, єдине, що може зробити Бог із співчуття до вас, — це приректи план на провал, щоб ви не запишалися. Приписувати успіх проекту вдалому керівництву чи динамічному поклонінню рівнозначно вірі в силу вітамінів та ліків від глистів.

З милості Своєї Бог може не давати вам і мені успіху в служінні, поки ми не будемо наполегливо молитися. Він може утримувати Свою силу, поки вся церква не об'єднається в молитві, повторюючи те саме прохання знову й знову. Таким чином, коли Він почне діяти, у нас не буде спокуси приписати успіх людині чи стратегії.

Натомість ми згадаємо про мозолі на колінах, впадемо з благоговінням на обличчя і віддамо славу Творцю

всесвіту, який чує наше волення і являє Свою силу там, де ми виявляємо свою слабкість. Саме так Бог хоче, щоб відбувалося наше служіння. Він хоче посилювати нашу віру в Нього, а не в якусь програму чи особистість. Тоді він зможе більш вільно діяти в нашому житті.

Ісус закінчує притчу про вдову висловлюванням, яке, на мою думку, є найсумнішим у всій Біблії: «Та Син Людський, як прийде, чи Він на землі знайде віру?» (Лк. 18:8). Гіркота в Його голосі стане ще відчутнішою, якщо перекласти цей вираз з мови оригіналу дослівно: «Коли Я повернуся, Я не знайду віри на землі, чи не так?» Ви можете почути жахливий біль Божого розчарування в наших жорстких серцях. Я б перефразував це наступним чином: «Годі очікувати, що ці духовно слабкі людські істоти віритимуть в Мене».

Я прагну всім своїм серцем здивувати Ісуса своєю вірою; зробити так, щоб по поверненні Він знайшов віру в мене і в вас. Але мушу визнати, що моя віра іноді навіть у моїх очах здається банкрутом. Зберегти її важче, ніж хотілося б.

Наполегливість у молитві, як ніщо інше, допомагає мені зміцнити віру в моєму німечному серці. Насправді, я закликаю вас на хвилину припинити читати, встати на коліна і молитися зі мною: «Ісусе, ти знайдеш віру на землі. Ти знайдеш її в нас». Сам Бог створить віру в наших серцях, відповідаючи на радикальну молитву.

Погана новина полягає в тому, що Бог зазвичай не являє Своєї сили без посиленої молитви. Хороша новина в тому, що наполегливість окупається. Немає нічого

складного в тому, щоб молитися знову і знову. Ми всі можемо це робити! Ісус обіцяє відповідати на наполегливу молитву.

Запитання для обговорення

1. Опишіть випадок, коли ви щось дали людині лише тому, що вона не переставала просити.
2. Чим цей випадок схожий на те, як Бог відповідає на нашу молитву? Яким чином відповіді Бога на молитви є більш високими й чистими?
3. Опишіть випадок, коли ви розсердилися на Бога за те, що Він не відповів на вашу молитву. Як це вплинуло на вашу віру?
4. Опишіть випадок, коли ви отримали відповідь на молитву, але частково або повністю взяли заслугу на себе. Як це вплинуло на вашу віру?
5. Згадайте момент, коли ви довго молилися про щось і нарешті отримали це. Як це вплинуло на вашу віру?
6. Як ви думаєте, чому Бог очікує, що ми будемо постійно молитися про щось?
7. Про що ви маєте намір почати постійно молитися цього тижня? Подумайте про складання молитовного списку вашої церкви або служіння, щоб ви могли наполегливо про це молитися.

СИМФОНІЯ

БОГ ВІДПОВІДАЄ НА СПІЛЬНІ МОЛИТВИ,
ЩО ПІДНОСЯТЬСЯ В ЄДНОСТІ

Коли Бог покликав мене очолити нашу місію, ми переїхали з африканських джунглів до передмістя Далласа. Це була радикальна зміна! В Африці я, бувало, виходив із дому з рушницею на плечі, щоб підстрелити собі якусь звірину на обід. Моїм новим сусідам таке не до вподоби. У моєму дворі в Африці росла двометрова слоняча трава, тож я, вибачте, не вважаю занедбаним газон з травою заввишки у дванадцять сантиметрів. В Африці я зрізав зайву рослинність гострим мачете, тому не чекайте від мене великих знань про правильну обрізку кущів.

Нашим дітям теж було важко пристосуватися. На момент нашого переїзду Ханні було одинадцять, Авіґаїл — дев'ять, а Полу — сім. Хтось запитав одну з дівчат: «Коли ви були в Африці, ви їли щось екзотичне?» Вона подумала хвилину й сказала: «А бородавочника можна вважати екзотичним?»

Ми змушені були пояснити їй на майбутнє, що шашлик із бабуїнів, мавп, буйволів, дукера¹⁷, бджолині личинки, терміти та яйця пітона деякі люди вважають екзотикою.

Одного разу моя донька розглядаючи шкільний календар, раптом здивовано обернулася до мене. «Тату, — зойкнула вона, — що таке День Духів?» Я знав, про що вона думає, тому намагався їй допомогти. «Ну, мила, це коли приносять козу в жертву предкам».

Вона сприйняла мої слова всерйоз. «Тату, цього не має бути в шкільному календарі!»

Друга моя донька, коли була в садочку, вагалася йти з вихователькою до «вбиральні», бо вже була вдягнена. Хтось з дітей, прийшовши додому, допитувався, що таке торгово-розважальний центр і чим він такий особливий.

Я пам'ятаю той день, коли мої діти вперше побачили, як ми надсилаємо листа. «О, — прокоментувала моя донька, — я думала, це така гра». Їй не вірилося, що насправді існує поштова служба і що листоноша справді щодня приїжджає до нас додому, аби забрати мої особисті повідомлення, які будуть доставлені по всьому світу.

Важко переїжджати з однієї країни в іншу. Ви ніколи до кінця не зрозумієте культуру. Ми ніколи так повністю і не переналаштувалися після років, проведених у африканських джунглях. Коли я повів дітей у зоопарк Форт-Верта, вигляд бородавочників викликав у мене

¹⁷ Африканська антилопа.

такий апетит! На жах оточуючих, мої діти проходили повз експонати зоопарку, вказуючи на всіх тварин, яких ми їли. «Ой, подивися, тату, ящер — як того разу...».

Повернення додому було випробовуванням для всієї сім'ї, але справжньою проблемою для мене виявилось зрозуміти, як керувати служінням. Кажуть, лідер має ставити цілі. Наша команда поставила за мету подвоїти кількість членів за шість років. Я знаю, що виглядав божевільним у той день, коли оголосив правлінню нашої місії: «Пані та панове, у нас є амбітна мета подвоїтися протягом наступних шести років». Готова підтримати мене рада нетерпляче чекала детального плану. «Гм, ну, і щоб досягти мети, ми плануємо багато молитися».

Я впевнений, що це прозвучало занадто просто. Я маю на увазі, чи до цього часу ми молилися мало? Зрештою, ми були місіонерами. Незважаючи на це, найкраща стратегія, яку я міг придумати, — цілеспрямовано молитися саме тими молитвами, на які Ісус обіцяв відповісти. Я подумав, що якби наша відданість молитві поступово збільшувалася з часом і якщо ці молитви відповідали б Ісусовим обіцянкам, ми б привернули повну увагу та силу небес. Я уявляв очі Господа, що озирють землю, шукаючи групу людей, яких можна було б використати для розширення Його Царства. Я хотів, щоб Він зупинився і сказав: «Нумо подивимося на цих людей; вони з кожним днем все більше Мені довіряють».

Ми почали додавати молитовні заходи та корпоративні пости до нашого календаря. Ми працювали над тим, щоб заповнити розклад молитов 24/7 за участю

місіонерів по всьому світі. Ми хотіли постійно посилювати молитву, щоб продовжувати залучати Божу прихильність і благословення.

Звичайно, ми також приймали рішення відповідно до своїх молитов, дуже наполегливо працювали і намагалися бути уважними до дій Бога у відповідь на наші молитви. Адже зазвичай лідери не можуть просто сказати: «Гей, давайте подвоїмо розміри», і чекати, доки це відбудеться саме собою. Їм потрібно більше діяти. Хороші лідери знають: щоб план працював, потрібно вкладати ресурси.

Стосовно ресурсів молитва перевершила всі мої очікування. Я розраховував, що ми будемо зростати по-

ступово, з кожним роком збільшуючи темп. Я зазначив цільові цифри, щоб можна було визначити, наскільки ми вкладаємося в план. Коли ви плануєте до-

**Стосовно ресурсів
молитва перевершила
всі мої очікування**

сягти експоненційного росту, у перші три роки це зробити відносно легко. У наступні три, успіх вже можна вважати справжнім дивом. Коли настав четвертий, 2010 рік, наш ріст загальмувався. Цього року нам потрібно було значно прискорити зростання, але до кінця травня ми мали лише десять нових співробітників і ще близько дванадцяти можливих кандидатів. Невтішні факти розчаровували: можливих способів набрати до кінця року сорок п'ять нових членів команди, як ми запланували, не було. Ми бачили, що зможемо набрати не більше половини.

І справа була не просто в цифрах: мова йшла про нових місіонерів, здатних перекладати Святе Письмо для народів, що його не мають, і дати можливість цілим культурам відчутти перетворюючу Божу силу. Ми знали, що Ісус зацікавлений у тому, що ми робимо, але де були всі ці нові місіонери, про яких ми молилися?

Як це іноді роблять християни, коли їхня віра проходить випробовування, ми почали шукати причин, чому Бог не відповідає. Можливо, наша команда просто не витримала б такого зростання. Зрештою, останні часи були досить неспокійними. Бог зі Своєї милості дарував нам період затишшя. Можливо, це був час, щоб закріпити наші досягнення і нарешті організуватися та написати деякі посадові інструкції. Стало здаватися розумним відмовитися від мети як від дещо нереалістичної. Зрештою, чи багато американців справді хотіли б залишити свої комфортні домівки заради переїзду до країн з політичною нестабільністю та малярією? Звісно, наш план не спрацював!

Але, перш ніж повністю відмовитися від мети, ми оголосили піст 26 і 27 травня. Ми ще раз помолилися, щоб Бог привів до нас потрібних місіонерів. Це були лише два дні легкого голоду, але щось у погляді Бога на ситуацію, мабуть, змінилося. Спочатку все було як завжди. Я скінчив постити і попрямував до китайського кафе, так і не почувши громового голосу згори. Але поки ми поверталися до звичайних справ, десь на небі відкрилися шлюзи благодаті.

Вас коли-небудь штовхали в літньому таборі, коли звучить сигнал на обід? Нові місіонери стікалися до нашої місії, як голодні підлітки до їдальні. До кінця року ми досягли мети — сорока п'яти рекрутів. Природного, раціонального пояснення цьому не було. В одному місяці в нас було кілька людей, а в наступному — цілий назовп. Забувши про посадові інструкції та організацію, ми ледве встигали адаптуватися до зростання! Якби я був атеїстом, то повірив би, спостерігаючи за тим, що відбувалося. Я й справді заново повірив, що Бог відповідає на спільну молитву.

Мені не слід було дивуватися. Зрештою, у серії притч про єдину, спільну природу свого народу Ісус навчає, що Бог відповідає на групову молитву. У Євангелії від Матвія записано кілька історій про те, що треба бути смиренним, як дитя; про пошуки самотньої загубленої вівці, про відновлення стосунків через церковну дисципліну та про небезпеку непростення інших. Навчаючи Своїх послідовників бути смиренною, прощаючою спільнотою, яка цінує заблукалих і наполегливо повертає винних у порушенні м'яким протистоянням, Ісус знову обіцяє безвідмовну відповідь на молитву:

Ще поправді кажу вам, що коли б двоє з вас на землі погодилися про всяку річ, то коли вони будуть просити за неї, — станеться їм від Мого Отця, що на небі! Бо де двоє чи троє в Ім'я Мое зібрані, — там Я серед них (Мт. 18:19-20).

Ісус приділяє велику увагу церковній єдності, коли велить нам молитися разом, і обіцяє силу за цієї умови. Щоб підкреслити, яке важливе значення Бог надає єдності, коли йдеться про молитву, Ісус навчає цього принципу в безпосередньому контексті настанов щодо вирішення гріховних конфліктів у спільноті віри. Він дивиться в далеке майбутнє і уявляє Свою Церкву як мирну спільноту послідовників, які підносять свої голоси в повній гармонії. Слово «симфонія» походить від грецького слова, перекладеного у цьому уривку як «погодилися». В історії про блудного сина це саме слово використовується для опису музики на святкуванні, яке влаштовує батько для сина, що повернувся додому¹⁸.

Ісус закликає нас об'єднати голоси у молитві, наче у прекрасному злагодженому співі. Коли Бог чує спільну молитву, Його серце радіє, наче в любителя музики, що насолоджується чарівною мелодією. Але ця музика має певну мету! Слово, перекладене, як «річ» у цьому вірші, — «прагматос», що означає справу або починання¹⁹ (від нього також походить наше слово «прагматичний»). Таким чином, цей вірш, здається, зосереджений на відчутних, прагматичних справах або починаннях.

**Коли Ісус чує спільну
молитву, Його
серце радіє, наче в
любителя музики,
що насолоджується
чарівною мелодією**

¹⁸ Лк. 15:25.

¹⁹ Barklay V. Newman Jr., *A Concise Greek-English Dictionary of the New Testament* (Stuttgart, Germany: Unified Bible Societies, 1971), entry 4968.

Маючи це на увазі, я б переклав уривок так: «Якщо двоє з вас на землі згодяться в молитві, щоб просити про будь-яку справу, Мій Небесний Батько зробить це для вас». Ісус тут не обіцяє здійснити наші власні мрії. Говорячи «в Ім'я Моє» (вірш 20), Він знову уточнює, що зібрання має бути задля Його цілей. Коли ми разом молимося в об'єднаній спільноті, зосередженій на пошуку загублених овець, Ісус приходить і являє нам Свою силу.

Ісус також пояснив, що гіркі образи ставлять великі перешкоди єдиній молитві. Він навчав, що ми ніколи не

Гіркі образи ставлять великі перешкоди єдиній молитві

повинні стояти біля вітвара молитви під тінню розірваних стосунків. У 11 розділі Євангелії від Марка Ісус, навчаючи, що Бог відповідає на молитви

віри та вірності, обіцяє результат з одним обмеженням: «І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте щось проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші» (Мр. 11:25).

Чи не пояснює це частково брак сили в наших молитвах? Чи не чіпляємось ми за образу на когось? Ісус має на увазі, що перебування у стані зруйнованих стосунків заважає нашим молитвам бути почутими Богом. Якщо об'єднана молитва дає Йому насолоду, як пісня, образа звучить у ній фальшивою нотою. Молитва, що підноситься в кімнаті, повній взаємних образ, звучить для Нього огидною какофонією. Наступного разу, коли ви зустрінетеся зі своїми братами і сестрами у Христі,

озирніться навколо. Чи є старі рани, які не загоїлися? Не очікуйте, що Бог прибере дисгармонію під час молитви. Він хоче, щоб ми пробачили один одного, а вже потім разом молилися. Бог шукає справді об'єднані групи, щоб благословити їх відповідями на молитви.

Наша команда в Папуа-Новій Гвінеї мріяла побудувати заклад, де вони могли б приймати своїх національних співробітників, коли їм потрібно зустрітися для навчання та перекладацьких робіт. Тож ця група місіонерів почала разом молитися, шукаючи вказівок щодо того, чи варто зробити стрибок віри й почати будувати те, що вони назвали Національним проектом житла для співробітників. Для такої діяльності потрібні безпрецедентні кошти; насправді, ми ніколи не збирали гроші на щось подібне в жодній із наших філій.

Спочатку місіонери молилися про цей проект кожен окремо, використовуючи ідею, яка називається «молитва слухання». Вони просто проводили час, молячись та прислухаючись до Божого водіння — чи до вподоби Йому цей проект. Вони також молилися разом у групах. Незабаром вони виявили, що багато з них чули одне й те саме, коли слухали в молитві. Кожен із них молитовно дійшов висновку, що вони повинні об'єднатися у вірі, щоб розпочати будівлю, хоча в нас ще не було ресурсів, щоб це профінансувати. Вони навіть уклали договір із забудовником.

Хоча ми зробили цей проект першочерговим завданням великої кампанії зі збору коштів, я важко ковтнув, коли почув, що команда підписала контракт,

який зобов'язує нас негайно здійснити перший платіж. Я не знав, чи хтось вже пожертвував кошти на цей проєкт. З певним хвилюванням я зв'язався з нашим фінансовим відділом і сказав: «Нам потрібно 77 000 доларів, щоб розпочати проєкт будівництва в тихоокеанському регіоні. Що в нас на рахунку?» Я ледь не впав, коли мені сказали, що 64 000 доларів уже призначені для цього.

Навіть я зрозумів, що Бог відповідає на молитву. Потім я попросив нашу команду лідерів помолитися на вихідних про решту коштів, необхідних для цього першого внеску. Зазвичай нічого не надходить — принаймні нічого, що вже не призначене для іншої потреби. На той час 97 відсотків наших пожертвувань були розподілені на конкретні проєкти чи служіння. У мене не було підстав очікувати, що нам можуть несподівано надіслати велику нецільову суму. Але я був вражений вірою цих місіонерів, і я мав підозри, що Бог уже все забезпечив.

Того понеділка під час нашого щоденного ранкового зібрання ми разом молилися, щоб Бог забезпечив кошти на цей проєкт. Після молитви я знайшов у своїй поштовій скриньці невеликий конверт. В середині була записка від нового спонсора та чек на 18 000 доларів! Певно, Бог, знаючи, який сюрприз чекав у коридорі, підсміювався під час нашої молитовної зустрічі.

Усі в нашій команді були вражені. Решта коштів надійшла в потрібний час завдяки великій праці та молитві, і тепер ця будівля приносить плоди для Божого

Царства. Цей досвід навчив нас краще розуміти, як Бог являє силу у відповідь на спільну молитву.

Молитви, на які Ісус обіцяв відповісти, потрібно здійснювати не тільки поодиноці. Бог являє силу, коли ми молимося у гармонії. Конфлікти заважають прояву сили, але щоразу, коли ми молимося спільно, Божі чудеса примножуються. Бог відповідає на групову молитву, що підноситься у єдності!

Запитання для обговорення

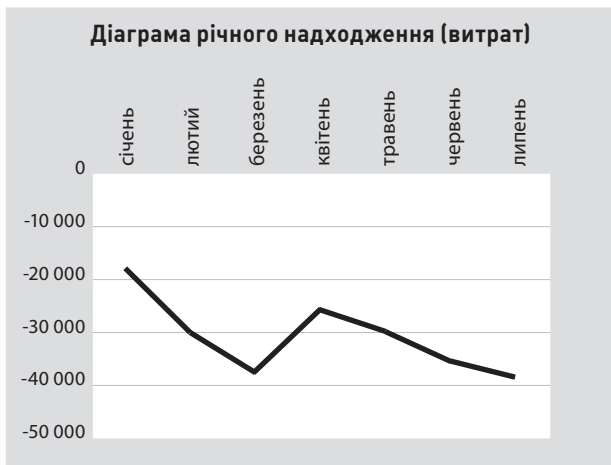
1. Опишіть випадок, коли ви відмовилися когось пробачити.
2. Як образа вплинула на ваше молитовне життя?
3. Яких результатів можна чекати від молитви, якщо ви не пробачите тим, хто вас образив?
4. Чому, на вашу думку, Ісус хоче, щоб церква молилася «у гармонії»?
5. Яким чином ви могли б практикувати спільну молитву у своїй церкві чи служінні?
6. Як ви могли б молитися церквою чи командою служителів про те, щоб Бог дарував досконалу єдність і дав силу прощати один одного?
7. Як, на ваш погляд можна надати вашій церкві чи служінню більше можливостей для єдиної спільної молитви?

ВІД САНЕЙ ДО РАКЕТИ

Бог відповідає на конкретні молитви,
що зміцнюють віру

Я схильний молитися, коли панікую. У середині 2008 року, під час фінансової кризи, я почав відчувати себе, наче крапелька води на гарячій сковорідці. Потім я отримав фінансовий звіт нашого служіння за липень. Подивившись на графік, я завмер від подиву. По-перше, наш чистий прибуток щомісяця того року був нижче нуля, що, як я розумію, погано з фінансової точки зору. Подвоєння штату без збільшення нашого доходу врешті-решт призвело б до фінансового краху. Гірше того, я не міг не помітити, що протягом останніх чотирьох місяців крива невблаганно йшла донизу. Ми стрімголов, немов у бобслеї, мчали до банкрутства.

Але Бог уже навчив мене досконалої стратегії, яку слід застосовувати. Я поглянув на графік «січень-липень» і написав листа на півсторінки до наших співробітників по всьому світі. Я намагався надихнути їх на молитву, описуючи неймовірні відповіді, які ми отримували протягом попередніх місяців.

Це були чесні відповіді на питання, про які ми зголосилися регулярно молитися разом протягом тривалого часу. Повідомивши ці обнадійливі новини, я висловив таке нічим не примітне прохання:

Будь ласка, моліться, щоб Бог благословив наш загальний фінансовий стан. Наш основний фонд дуже постраждав через економічну кризу. Але Бог сильніший за економіку, і ми знаємо, що Він забезпечить Свою працю. Крім того ми урізаємо витрати, наскільки це можливо.

Я знав, що насправді урізати майже нема чого. Я також знав, що не маю можливості контролювати розмір

річного надходження. Коротше кажучи, якщо вдається до фінансової мови, без Бога нам був гаплик.

По всьому світі мої співробітники тихо схилили коліна біля престолу благодаті. Цій стратегії властива

**Божа сила непомітно,
невідомими нам
способами діє всередині
групи вірних**

тиха і прекрасна простота. Вона в рівній мірі доступна кожному члену команди. Кожен може схилитися перед Богом, і тільки Бог здатен зважити повний ефект. Ані хвастощі,

ані позування, ані вміння показати товар лицем, тут не допоможуть. Божа сила непомітно, невідомими нам способами діє всередині групи вірних.

Побачивши річний фінансовий звіт, я зрозумів, що Бог почув наші молитви. Очі мої сповнилися сліз, і я мовчки, з благоговінням роздивлявся діаграму, як раптом мені в усій повноті відкрилося, що Бог відповідає на *конкретні* молитви, що зміцнюють нашу віру. Якби цей графік аналізував знавець фінансової справи, він би вказав пальцем на «липень» і мовив: «Що ви робили ось тут? Що б це не було, вам треба це робити постійно». Я марно шукав раціонального пояснення. Я хотів знайти закономірність, щоб зрозуміти, що саме спрацювало і повторити це знову. Ніколи не зрозумію, яким чином Бог це зробив. Я просто знаю, що це був Він. Бог і молитва.

Я відчуваю деяку незручність і смирення, коли кажу нашим аудиторам: «Ні, панове, я не можу це пояснити з фінансової точки зору». Зазвичай я бачу, що Бог діє непомітно. Зрештою, Він невидимий. Хтось назвав би Його загадковим. Але коли ми молимося конкретними молитвами, ми отримуємо потужні, очевидні та видимі результати, які зміцнюють нашу віру.

Застосовуючи молитву як основну стратегію, ми змогли регулярно відмічати відповіді на молитви. У 2009 році ми застосували ту саму стратегію і завершили рік із загальним збільшенням доходу на 18 відсотків

під час найгіршого економічного клімату за останні десятиліття. У Бога Своя економіка! Чи то небесна сила накопичується десь у сховищах, і Бог терпляче чекає, поки ми нарешті помолимося тими молитвами, на які Він обіцяє відповісти?

Ісус сказав, що якщо ти маєш віру, ти можеш наказати горі стрибнути в море (Мр. 11:23). Це видимий, вимірюваний результат. Ми в змозі помітити, коли гора підіймається й летить в океан. Ісус хоче, щоб ми молилися про конкретні, помітні результати.

Молитва загальними молитвами заважає нашій вірі. Ви коли-небудь вели молитву, просячи: «Боже, благослови місіонерів»? Бог міг відповісти на цю молитву тисячу разів, і ми б ніколи про це не дізналися. Це недостатньо точно. Замість того, щоб наказати горі кинути в море, як рекомендував Ісус, ми спокушаємося молитися більш загально: «Боже, благослови гори». Неначе бейсбольний гравець, що чекає необхідного кидка, Бог готовий відповісти на наші молитви. Він прагне, щоб ми «кинули» йому щось конкретне, що Він зможе вибити з парку. Але ми схильні триматися за м'яч і бурмотіти щось про благословення.

Прохання загального характеру здаються безпечними, але вони роблять молитовні зібрання жажливо нудними

Прохання загального характеру здаються безпечними, бо неможливо довести, що на молитву не відповіли, але вони роблять молитовні зібрання жажливо нудними. Мене не

здивує, якщо навіть Бог позіхає, слухаючи такі молитви.

Цей принцип насправді не такий вже й дивний. Зрештою, відсутність конкретного спілкування може створювати проблеми у будь-яких стосунках. Спробуйте говорити зі своїм чоловіком чи дружиною лише в загальних рисах і подивіться, наскільки добре *це* буде ваші стосунки.

- Що ти хочеш на день народження?
- Просто благослови мене, коханий.
- Що приготувати на обід?
- Я думаю, благословіння.
- Коли мені забирати дітей?
- О, милий, нехай буде воля твоя.

По-справжньому роздратовати свого чоловіка чи жінку такими розмовами не займе багато часу. Так само Бог прагне щиро говорити з нами про конкретні речі, а не про загальне.

Спілкуючись з Богом, важливо приділяти час поклонінню, подяці та сповіді. Але коли настає час заступницької молитви, ми маємо бути конкретними, щоб така молитва мала силу. Замість того, щоб просити, аби до церкви приходило більше людей, помоліться про сто нових членів протягом поточного року. Замість того, щоб молитися про більш активне благовістя, моліться, щоби п'ять, п'ятдесят або п'ятсот членів церкви пройшли навчання з євангелізму і присвятили себе справі благовістя протягом наступних трьох років.

Зрештою при конкретній молитві ви точно знатимете, чи Бог на неї відповів.

У конкретній молитві не обов'язково називати цифри. Ми кожного дня молимося, щоб Бог дарував нам у нашому служінні досконалу єдність. Результат помітний, хоч ми і не зможемо його виміряти і виразити в цифрах. П'ятнадцять років я молюся, щоб Бог допоміг нам заснувати церкву в кожному великому західно-африканському селі, де люди ще не знають Ісуса. Я бачив, як це поступово відбувалося. Оскільки я молився конкретно, я міг побачити, що Бог відповідає на мою молитву. Як результат, мої стосунки з Господом стали міцнішими, і я зміг вести з Ним набагато цікавіші розмови.

Вдаючись до конкретних молитов про розширення Божого Царства, я помітив, що краще формулювати конкретні прохання про наділення *віруючих* силою для виконання місії, аніж про те, щоб Бог змінив серця *невіруючих*²⁰. Я отримав більше відповідей на молитви, у яких просив Бога послати віруючих на жнива, ніж на ті, в яких просив привести невіруючих до віри. Можливо, це тому, що Бог не бажає позбавляти невіруючих свободи обирати бунт проти Нього. Підозрюю, що Він вільно керує підданими Свого Царства, але надає вибір тим, хто проти Нього повстає.

Я вірю, що саме такий підхід до молитви продемонстрував Ісус. Побачивши натовпи змучених та безпо-

²⁰ Вперше я почув про молитву за віруючих від одного працівника ССХ більш ніж 20 років тому.

радних людей, що зібралися навколо, коли Він навчав та зцілював, Він заохотив учнів молитися про робітників: «Тож благайте Господаря жнива, щоб на жниво Своє Він робітників вислав» (Мт. 9:38). Він не молився: «Боже, нехай ці люди підуть за Мною».

Так само Павло часто просив віруючих молитися, щоб йому мати силу проповідувати доступно і використовувати наявні можливості: «Будьте тривалі в молитві, і пильнуйте з подякою в ній! Моліться разом і за нас, щоб Бог нам відчинив двері слова, — звіщати таємницю Христову, що за неї я зв'язаний, щоб з'явив я її, як звіщати належить мені» (Кол. 4:2-4).

У іншому тексті Він просить людей молитися про розповсюдження Доброї звістки: «Наостанку, *моліться*, браття, *за нас*, щоб ширилось Слово Господне та славилось, як і в вас, і щоб ми визволилися від злих та лукавих людей, бо віра — не в усіх» (2 Сол. 3:1-3).

Зауважте, що Павло не просив про те, щоб люди прийшли до Христа, як можна було б сподіватися. Натомість він просив про визволення від невірних та про силу для розповсюдження Євангелія. Він молився за вірних, щоб Бог спонукав їх розповсюджувати віру, а не, щоб невірні прийшли до віри.

Коли вірні у Діях страждали від супротивників, вони не молилися, щоб люди прийняли їх послання. Натомість вони говорили: «І тепер споглянь, Господи, на їхні погрози, і дай Своїм рабам із повною сміливістю слово Твоє повідати, коли руку Свою простягатимеш Ти на вздоровлення, і щоб знамена та чуда чинились

Ім'ям Сина Твого Святого Отрока Ісуса» (Дії 4:29-30). Вони молилися, щоб їхнє свідчення було настільки сміливим і супроводжувалося такою силою, щоб вони могли виконати свою місію, і, як результат, люди могли прийти до віри. Звичайно, у Біблії є винятки²¹, але основні приклади зі Святого Письма вчать нас молитися за християн, їх зростання у вірі, а не за реакцію невіруючих.

Дотримуючись цієї моделі, я зрозумів, що найкраще допомагають невіруючим ті молитви, які зорієнтовані на те, щоб Бог привів віруючих у їхнє життя для сильного свідчення про Нього. Можливо, буває й інакше, але я зрозумів, що Господь не буде силою змушувати непокірне серце повірити в Нього, скільки б років Його про це не просили. Однак Він може звеліти віруючому піти до цієї людини і дати християнину силу проломити стіну невіри. Якщо ви наполегливо молитесь про покаяння дорогої для вас людини, я цілком на вашому боці і раджу не здаватися. Просто просіть, щоб Бог відкрився йому або їй через свідчення багатьох людей про Ісуса.

Зауважте, що в останній із зафіксованих Ісусових молитов, Він сказав: «Не за світ Я благаю, а за тих, кого дав Ти Мені — Твої-бо вони!» (Ів. 17:9). Звертаючись із конкретними проханнями, ми маємо приділяти особливу увагу молитвам про те, щоб Бог наділив Своїх послідовників силою для виконання місії Христа.

²¹ Дії 26:29; Рим. 10:1; 1 Тим. 2:1-4.

Навіть коли ми молимося про явлення Божої сили серед Його народу, ми маємо бути конкретними. Чому ми взагалі віддаємо перевагу неконкретній молитві? Чи не тому, що наша віра така слабка, що може поколиватися, якщо виявиться, що Бог не відповів на конкретну молитву? Тоді проблема у нашій вірі, а не в Ньому. Бог бажає зміцнити нашу віру, але ми заважаємо Йому, не даючи вразити нас Своєю всемогутністю. Ми маємо зробити свої прохання конкретними.

Бог бажає зміцнити нашу віру, але ми заважаємо Йому, не даючи здивувати нас Своєю всемогутністю

Великі біблійні молитви були саме такими. Ізраїльтяни так волали до Бога про визволення з Єгипту, що Він звелів їм припинити і дав змогу перейти Червоне море по суходолу (Вих. 14:10, 15). Коли Ісус Навин помолився, щоб сонце зупинилося на небі до закінчення битви, ніхто не мав щонайменшого сумніву, що Бог відповів — сонце справді зупинилося (Іс. Нав. 10:12-14). Соломон прохав мудрості (1 Цар. 3:12), і Бог зробив його настільки мудрим, що «приходили від усіх народів, щоб послухати Соломонову мудрість» (1 Цар. 5:14). Коли Ілля «помолився молитвою, щоб дощу не було», відповідь була очевидною для кожної спраглої людини в Палестині, адже «дощу не було на землі аж три роки й шість місяців» (Як. 5:17).

Божа могутність безмежна, тож має значення, про що та як молитися. Адже дії, що ви їх робите, принесуть більше плоду, якщо будуть узгоджені з вашими молит-

вами. Подумайте, яку можливість було б втрачено, якби Ісус промовив перед гробом Лазаря: «Боже, благослови Мого друга». Натомість, помолившись небесному Отцеві, Ісус сказав: «Лазарю, — вийди сюди!» (Ів. 11:43). Щойно тіло Лазаря було приречене на розклад у темряві могили. Однією молитвою пізніше він вийшов на світло і викликав таке пробудження віри серед народу, що власті почали змовлятися, щоб убити його і повернути назад до могили²².

Коли Бог почав відповідати на наші молитви щодо нових співробітників, ми швидко зметикували, що потребуватимемо нової будівлі для нашого центру на додаток до вже існуючої модульної пересувної.

Спочатку ми молилися про ще одну модульну споруду вартістю близько \$350,000. Ми не тільки ніколи ще не збирали таку велику суму на один проєкт, але ще були винні гроші за першу споруду. Це нас непокоїло.

Намагаючись бути хорошим лідером, я висунув план поступового просування до мети. З людської точки зору він був абсолютно розумним. Пам'ятаю, хтось на нараді сказав: «Це найрозумніший план з усіх, які я досі чув».

Мені було приємно. Я вважав, що наші плани мають бути розумними. Але навіть цей цілком досяжний план нас лякав. «Де ми візьмемо стільки грошей?»

Уся наша команда з молитвою почала збір коштів для нової будівлі, і скоро виявила, що наш розумний,

²² Ів. 12:10.

реальний з людської точки зору варіант з модульною будівлею не може бути здійснений. Ми не могли змусити план працювати. Перешкоди виникали на кожному кроці. Коли ми спробували взяти в оренду ділянку землі поряд із вже існуючою модульною будівлею, власник виставив непомірну суму. Ми не могли собі дозволити настільки збільшити місячні витрати. Виявилось, що в Бога були набагато більші плани.

Обставини змусили нас зробити стрибок віри і купити землю під забудову стаціонарної будівлі. Беручись за цей проект, я склав список можливих перешкод, що могли постати у процесі його виконання. Коли я молився про це, мої коліна постійно тремтіли.

Врешті-решт ми купили і обробили двадцять два акри землі, на якій збудували прекрасну офісну будівлю площею у п'ять тисяч квадратних футів. Протягом цього трьохрічного проекту ми свідомо прикладали зусилля до постійної, конкретної, згуртованої молитви віри, узгоджуючи її з усім, що представляє Ісусове ім'я. Проект обійшовся нам набагато дорожче, ніж ми могли навіть уявити. Оглядаючись назад, я усвідомлюю, що ми не знали того, що потрібно було знати, щоб освоїти цю землю. Все могло з тріском провалитися. Однак я пишу цей розділ, сидячи в офісі нашої нової будівлі.

Ісус мав рацію! Бог справді дає, *чого тільки попросимо*, якщо ми молимося тими молитвами, на які Він обіцяв відповісти. «А Тому, Хто може зробити значно більш над усе, чого просимо або думаємо, силою, що діє

в нас, Тому слава в Церкві та в Христі Ісусі на всі покоління на вічні віки. Амінь» (Еф. 3:20-21).

Радикальна молитва, про яку говорив Ісус, дозволяє нам підходити до гори і величним жестом вказувати їй на океан, знаючи, що Божої сили буде достатньо. Яка гора стоїть на шляху вашої сім'ї або церкви? Яку височину треба зрівняти з землею, щоб ваше служіння розвивалося, або щоб ви впливали на людей на своєму робочому місці? Не бурмочіть загальних молитов! Опустіться на коліна і попросіть чогось певного, тому що Бог відповідає на конкретні молитви. Коли ви побачите, як зникають перешкоди, ваша віра стане здатна зрівняти з землею горб. А після цього ви вже будете готові прибрати молитвою гору. Немає нічого неможливого, якщо ви молитесь конкретною молитвою, що зміцнює вашу віру.

Запитання для обговорення

1. Опишіть випадок, коли Бог відповів на вашу молитву. Наскільки конкретно вона була?
2. Чому, на вашу думку, Бог реагує на конкретну молитву інакше, ніж на загальну?
3. Що часом заважає вам молитися про конкретні речі?
4. Про що конкретно, на вашу думку, має молитися ваша церква або команда служіння просто зараз?
5. Які неймовірні речі мають відбутися у вашому служінні, щоб викликати справді великі зміни там, де ви живете?
6. Як ви можете зробити свої молитви більш біблійними, просячи Бога наділити силою віруючих, а не змусити невіруючих відреагувати на Добру Звістку?
7. Складіть список конкретних молитов, які могли б допомогти вашій церкві або служінню здолати гори перешкод і помітно вплинути на свій район, робоче місце, на весь світ.

ПОКИНУТІ

Бог відповідає на сповнені віри скарги

Варто мені лише подумати, що я розумію Божі щедрі обіцянки щодо молитви, трапляється щось таке, що показує мені: Бог не обмежений зрозумілими мені рамками. Він зовсім не є ні безпечним, ні передбачуваним Богом.

У той самий час, як місія «Першопрохідці біблійного перекладу» отримувала неймовірні відповіді на свої молитви, мій друг Кріс переживав життєву кризу. Кріс попрямував до Східної Африки як перекладач Біблії, але змушений був повернутися через синдром хронічної втоми. Його зрілість і сила характеру надихала всю нашу команду. Його спокійна духовність вражала. Повернувшись до США, він став нашим молитовним координатором, оскільки, незважаючи на фізичну виснаженість, все ж міг виконувати обов'язки лідера у молитві.

Парадокс полягав у тому, що Бог вирішив залишити Кріса слабким фізично, але при цьому саме Кріс закликав нас молитися про явлення Божої сили та чудес. Тому ми постили і молилися за Кріса та його сім'ю. Ми

покладали на нього руки і забороняли демонам. Ми використовували всі молитовні підходи, які тільки могли уявити.

Одного дня Кріс прийшов до мого кабінету з іншим співробітником. Нам було боляче усвідомлювати, що молитви за виснаженого брата залишаються без результату. Ми більше не могли, стуливши долоні, звертатися до Бога зі ввічливими проханнями. Адже ми бачили стільки приголомшливих відповідей на молитви. Наш людський розум був не в змозі зрозуміти, чому Бог свідомо відмовляється допомогти Своїй дитині у такий тяжкий період її життя. Утрюх ми схилили коліна і звернулися до однієї з давніх і багатих традицій Святого Письма — тієї, що часто ігнорується нашою культурою. У спільній молитві ми процитували всі відомі нам скарги з Біблії.

Вам ніколи не хотілося поскаржитися Богові? Якщо так, ви можете зрозуміти ось ці бурхливі протести Єремії:

Боже, Ти ввів мене в оману, а я й повірив.
(Єр. 20:7 — мій парафраз)

Справедливий Ти, Господи, будеш, коли б я судився з Тобою, проте правуватися буду з Тобою.
(Єр. 12:1)

Як міг Бог терпіти від Єремії такі відкриті звинувачення? А наболілі запитання Йова?

Тож не стримаю я своїх уст,
Говоритиму в утиску духа свого,
Нарікати я буду в гіркоті своєї душі...
Коли я кажу: «Нехай постіль потішить мене,
Хай думки мої ложе моє забере»,
то Ти снами лякаєш мене...
І душа моя прагне задушення,
Смерти хочуть мої кості.
Я обридив життям... Не повіки ж я житиму!..
Відпусти ж Ти мене, бо марнота оці мої дні!..
Я згрішив... Що ж я маю робити,
о Стороже людський?
Чому Ти поклав мене ціллю для Себе, —
і я стався собі тягарем?
І чому Ти не простиш мого гріха,
і не відкинеш провини моєї?
А тепер я до пороху ляжу,
і Ти будеш шукати мене, —
та немає мене...
(Йов 7:11; 13-16; 20-21)

Йов наче говорить: «Боже, якщо не хочеш мене зцілити, то хоча б залиши у спокої!» Це нормально? А можна звинувачувати Бога так, як це робив Авакум?

Аж доки я, Господи, кликати буду,
а Ти не почувеш?
До Тебе кличу я: «Насильство!»
та Ти не спасаєш!

Для чого неправість мені Ти показуєш
та позираєш на муку?
(Авакум 1:2-3)

Ви знали, що ці слова з Біблії? Якщо так, вас не повинно дивувати, що нам справді дозволено їх промовляти. Хіба Бог розгнівається на нас за таку зухвалість?

Коли ми з командою перекладали Старий Заповіт у Західній Африці, нам випало працювати одночасно над книгами Йова та Єремії. Одного разу місцевий перекладач зупинився і напружено запитав: «Мені здається, ці люди з їх постійними скаргами мали врешті-решт розгнівати Бога. Хіба можна Йому скаржитися?»

Відповідь прийшла до мене миттєво. «Бог може стерпіти наші скарги, — сказав я. — Скаржитися Богові можна за однієї важливої умови: ми маємо продовжувати віддано коритися Йому і слідувати за Ним, незважаючи на страждання». Ось чому скарги і невдоволення ізраїльтян у пустелі викликали такий сильний гнів Бога (наприклад, Числа 11:1-3), а скарги Єремії та Йова — ні. Переживаючи муки, ці двоє не припиняли вірно служити Богові. Їхні скарги демонстрували віру — це були сповнені віри скарги. А от ремствування ізраїльтян демонстрували невіру.

**Скаржитися Богові
можна за однієї
важливої умови: ми
маємо продовжувати
віддано коритися
Йому і слідувати за
Ним, незважаючи на
страждання**

Новий Завіт надає приклади того самого принципу. Павло просив Бога звільнити його від страждання: «... дано мені в тіло колючку, — посланця сатани, щоб бив в обличчя мене... Про нього тричі благав я Господа, щоб він відступився від мене» (2 Кор. 12:7-8). Але Павло прийняв свій біль як Божий спосіб допомогти йому, «щоб я не величався» (вірш 7), після того, як пережив неймовірні надприродні видіння та одкровення.

Навіть Ісусові довелося відчувати біль, коли Його молитва залишилася без відповіді. Уночі перед смертю Він пристрасно молився: «Авва — Отче, — Тобі все можливе: прonesи мимо Мене цю чашу!» (Мр. 14:36). Помираючи на хресті, Ісус процитував одну з великих пророцьких скарг Старого Заповіту (зі Псалму 21 [22]), коли вигукнув: «Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?» (Мт. 27:46).

Ісус мав віру, щоб виконати пророцтво, але Він не заперечував реальності страждання, через яке мав пройти. Він показав Свою віру, розмірковуючи над Святим Письмом і маючи мужність втілити в життя цей пророцький псалом. Якщо Ісус вважав нормальним у стражданні спиратися на біблійні, сповнені віри скарги, то й ми можемо робити те саме.

Ісус і Павло не намагалися приховати свої страждання. На хресті не було місця пустій лицемірній завзятості. Вони довели, що скарги і віра не виключають одне одного.

Скарги і віра не завжди виключають одне одного

Проте у Сполучених Штатах християн надто часто відзначає удавана бадьорість. Інколи здається, що наші страждання є наслідком якоїсь провини: ми щось зробили не так. Насправді ж біблійне християнство дозволяє жалібне голосіння, коли життя в цьому світі стає для нас нестерпним. Часом єдиною вірною реакцією на муки, що їх ми бачимо навколо себе, є слізне благання відповіді в Того, хто єдиний має вдосталь сили і слави, щоб виправити ситуацію та відновити справедливість у цьому грішному світі.

Інколи єдиним питанням, що має сенс для нас, є «Допоки?» Рано чи пізно ми у своєму житті приходимо до того, щоб повторити за псаломспівцем: «Душа моя сильно стривожена, а Ти, Господи, доки?» (Пс. 6:4). Настане час, коли запитання мучеників з Об'явлення відгукнеться у нашому серці: «Аж доки, Владико святий та правдивий, не будеш судити, і не мститимеш тим, хто живе на землі, за кров нашу?» (Об. 6:10). В цю хвилину Божа відповідь: «іще трохи спочити» (Об. 6:11) — здається не здатною заспокоїти наші серця. Потрібна велика віра, щоб терпляче дивитися і з молитвою чекати на Господа.

Святе Письмо показує, як Бог відповідає на наші скарги. Коли Йов був безвинно підданий усім видам мук, йому здавалося справедливим заперечувати Богові, шокуючи тим своїх благочестивих друзів. Нарешті, оскільки пуста філософія цих людей не змогла заспокоїти Йовову душу, Бог відповів на його вимоги потоком власних запитань:

Йове, чи ти знаєш, як творити всесвіт? Чи допомагаєш ти сарні народжувати? Де ти був, коли я творив грім і блискавку? Ти знаєш, як керувати цим світом? Приготуйся, бо тепер Я буду запитувати тебе, і побачимо, чи захочеш ти після цього отримати відповіді на свої скарги (мій парафраз Йова 41).

Перед лицем Божої слави та всемогутності Йов здається:

«Я говорив, але не розумів... це чудніше від мене, й не знаю його (Йова 42:3).

Коли Єремія жаліється, він отримує таку відповідь:

«Як ти з пішими бігав, і вони тебе змучили, то як будеш змагатися з кіньми? Ти в спокійному краї безпечний, та що будеш робити в повідді Йордану?» (Єр. 12:5).

По суті, Бог каже: «Єреміє, ти вже скаржишся? Це ще тільки дванадцятий розділ. Попереду в тебе ще сорок розділів нещастя! Ти думаєш, зараз важко? Ти і гадки не маєш, яким сильним Я можу тебе зробити».

Так само, відповідаючи на наші скарги, Бог говорить: «Ти гадаєш, що більше не можеш терпіти? Та Я ще тільки починаю формувати твій характер в усій його силі і повноті. Ти тільки починаєш віддзеркалювати всю Мою славу. Я зроблю тебе неприступною фортецею, здатною встояти під тиском будь-яких проблем цього світу».

Навіть коли Ісус запитував з хреста «Нащо Мене Ти покинув?», інші слова з Псалма 21 (22) мали лунати в Його пам'яті серед страждань: «Буде потомство служити Йому... Прийдуть і будуть звіщати Його правду народів, який буде народжений, що Він вчинив!» (Пс. 21 (22):31-32).

Коли Павло благав про полегшення, Бог відповів: «Досить тобі Моєї благодаті, — бо сила Моя здійснюється в немочі» (2 Кор. 12:9). Бог відповідає на сповнені віри скарги, даруючи благодать, формуючи характер, даючи сили витримати та відкриваючи Свій довгостроковий план зробити нарешті все таким, яким йому належить бути.

**Бог відповідає на
сповнені віри скарги,
даруючи благодать,
формуючи характер,
даючи сили витримати**

Наскільки мені відомо, така Божа відповідь ще ніколи і нікого на цій зруйнованій планеті повністю не задовольнила. Вона ніколи не вгамовує повністю нашої спраги. Все творіння стогне разом з нами, очікуючи з нетерпінням дня, коли ми залишимо цю тимчасову оселю і оселимося в раю. Ось чому Ісус дає Свою відповідь на наші скарги лише в самому кінці Біблії: «Так — незабаром прийду!» (Об. 22:20).

Очікування, що не справдилися, є частиною нашого досвіду віри. Описуючи красу сповнених вірою людей впродовж всієї біблійної історії, автор Послання до Євреїв зауважує: «І всі вони, одержавши засвідчення вірою, обітниці не прийняли» (Євр. 11:39). Перед лицем гіркого розчарування в цьому темному світі, ми може-

мо скаржитися, якщо при цьому залишаємося вірними і покірними Богові.

Щодо мого брата Кріса, він поки не може розказати про свою перемогу. Кінець кінцем навіть організація молитовних зустрічей стала для нього занадто важкою справою, і він змушений був залишити місію. Кожного разу, коли я згадую про це, на очі навертаються сльози. Ми все ще не розуміємо, що відбувається. Деякі страждання не отримують полегшення на цій землі. Залишаються тільки сповнені віри скарги, в яких ми виливаємо свій біль та свою печаль, наче жертву перед Богом. Допоки, Господи, Ти ще чекатимеш?

Ми не зможемо повністю оцінити, наскільки Бог відповів на наші молитви, доки не повернеться Ісус. Одного дня кожне коліно схилиться перед ним і кожен язик Його визнає (Рим. 14:11). Ми, ті хто переміг, сядемо з Ним на престолі (Об. 3:21). Він відкриє нам правду про нас самих, про те, якими ми маємо бути за Його задумом (Об. 2:17). Тоді ми зрозуміємо до кінця те, що непокоїть нас сьогодні (1 Кор. 13:12). Ми будемо з ним як Його діти. Я уявляю, як того дня Він відведе нас убік, щоб усе пояснити. Ми відчуємо, як за grubила, пробита цвяхом рука Теслі витирає нам сльози. Нарешті припиняться ридання, зникне скорбота і в наших серцях не лишиться суму. Христос все виправить для кожного з нас.

А до того моменту єдиною розрадою для нас є з вірою висловлювати свої скарги Тому, хто на Своїх достатньо широких плечах здатен нести наші тягарі.

Очікуючи сповнення Ісусових обіцянок відповідати на наші молитви з безмежною силою, ми маємо бути з Ним чесними і признаватися, що засмучені Його мовчанням.

Його кінцева відповідь все-таки втішає мене: «Так, — незабаром прийду!» Амінь. Прийди, Господи Ісусе!» (Об. 22:20).

Запитання для обговорення

1. Чи траплялося вам відчувати нестерпний біль, незважаючи на бажання радіти в Господі?
2. Розкажіть про переживання, яке викликає у вас бажання скаржитися Богові?
3. Як Бог відповідає на скарги в Біблії?
4. Які почуття викликають у вас ці відповіді?
5. Як молитва за псалмами скарги може допомогти вам розібратися з власними питаннями?
6. Як ви уявляєте собі той момент, коли Ісус витре ваші сльози?

БОЙОВІ НАКАЗИ

Радикальна молитва отримує максимальну користь із обіцянок Ісуса щодо молитви

Для мене найбільшою радістю служіння, заснованого на молитві, є бачити, як люди, з якими працюєш, зростають у вірі.

Раніше я розповідав про проблеми з залученням нових співробітників у 2010 році, після того, як за кілька попередніх років ми набрали велику кількість нових місіонерів. Хоч я і розумів, що таким чином Бог може запобігати нашому надто швидкому зростанню, ми продовжували молитися. Я був вражений там, як Бог відповів на наші молитви і заповнив усі вакансії, але мене також упокорила і підбадьорила відповідь одного з колег. Погляньте на його лист:

Від: Натана

Дата: 17 червня 2010

Три тижні тому наша міжнародна команда почала молитву і піст, прохаючи Бога послати більше працівників для виконання Його місії. На той час ми вже взяли десять нових співробітників і ще дванадцять осіб висловили бажання най-

ближчим часом приєднатися до «Першопрохідців біблійного перекладу». Хоча ці двадцять двоє, безсумнівно, були доказом Божої милості, я відчував всім серцем, що Бог бажає зробити щось більше.

У той час мене не полишало відчуття, що Бог затримує відповідь для того, щоб ми не мали сумнівів, хто саме посилає нових працівників на Божу ниву. Я поділився з членами команди, а також з моїм недільним класом думкою, що Бог збирається щось зробити у такий спосіб, що ТІЛЬКИ Йому можна буде віддати подяку та славу. Якщо пам'ятаєте, три тижні тому я попросив також і ВАС приєднатися до нас у проханні до Бога, щоб Він пролив Свого Духа на це служіння і привів людей, які могли б поширювати Його славу на Землі.

Радий сповістити вас, що за останні три тижні БОГ дав двадцять сім ДОДАТКОВИХ відповідей на наші молитви! Слава Його святому імені! Слава Йому.

Не знаю, чи мають ці цифри якесь відношення до вас, але моє серце просто переповнює любов і радість за людей, які присвятили себе цьому служінню. Кожен з них окремо є доказом того, що Бог є вірним і що Він продовжує трудитися серед Свого народу. Ці люди показують, що Ісусове Велике доручення продовжує виконуватися і Добра Звістка — поширюватися. Вони дійсно вірять, що Бог реальний. Вони вірять, що Він справді «ні-

коли не залишить і не покине» нас. Хоча багато з них все ще сповнені страху, мають сумніви та багато запитань щодо того, як Бог все це влаштує, — вони зробили крок віри і сказали: «Боже, я готовий!»

Моє серце також переповнює вдячність нашому Богові. Господь знав, що якби Він послав нам цих людей раніше, ми б з цим не впоралися. Він також знав, що якби Він послав цих людей до нас раніше, то не отримав би повної хвали та слави, на яку заслуговує. Хвалімо Його ім'я!

Дотримання стратегії радикальної молитви навчило всю нашу команду служіння вірити в Божу силу і публічно закликати інших до цієї віри. Чи помітили ви в листі Натана елементи радикальної молитви?

- > Він молився про «розширення Божої історії». Іншими словами, він просив того, що відповідає імені Ісуса, справі Господа.
- > Він з вірою сказав своєму класу недільної школи про впевненість у тому, що Бог ось-ось почне діяти.
- > Він пояснив, що, оскільки Бог чекав, поки ми наполегливо молилися, ми знаємо, що заслуга і слава належать саме Йому.
- > Він розіслав електронні листи всій своїй спільноті партнерів, щоб вони могли разом молитися в єдності.

- > Він молився *конкретними молитвами*, які зміцнювали віру кожного, хто дізнавався про відповіді.

Іншими словами, Натан використав усі складові радикальної молитви.

До речі, Натан міг приписати собі значну долю заслуг за ці дивовижні результати найму нових співробітників. На той час саме він очолював наші зусилля з набору кадрів. І все ж я не відчуваю в цьому електронному листі ані тині гордості. Якби ми роками не постили і не молилися, щоб це сталося, у Натана, можливо, виникла б спокуса приписати собі заслугу. Оскільки ми застосовували ці принципи радикальної молитви, Натан не хвалився; він вірив.

Застосування принципів радикальної молитви веде до віри, а не до бажання хвалитися

А ви? Чи бачите ви, як Бог починає робити «чого тільки попросите»? Почніть з роздумів. *Що я роблю для виконання Божого плану щодо світу та в ім'я Ісуса? Чи працюю я над тим, що може зробити лише Бог і що принесе користь лише Його Царству? Яким чином я разом зі своєю сім'єю, церквою чи служінням прикладаю зусилля заради Божої слави?*

Якщо вам нічого відповісти, ви не зможете отримати доступ до обітниць Христа — ні, не зможете. Але Ісус запрошує вас використати безмежні можливості молитов, на які Він обіцяв відповісти. І коли ви віддано об'єднаєтеся з іншими, щоб наполегливо молитися за

конкретні зусилля, що відповідають Божому характеру та плану, Його сила значно перевершить вашу уяву. Як ви можете знати і почати виконувати «що пан чинить» (Ів. 15:15)? Наразі ви вже мали усвідомити, що ніяких спеціальних знань чи здібностей тут не потрібно. Проте я хочу поділитися з вами деякими стратегіями, яких навчився на власному досвіді радикальної молитви:

- 1. Почніть з того, що попросить Бога показати, що вам робити.** Читайте Біблію й уявляйте, що змінилося б там, де ви живете, і в усьому світі, якби ви керувалися цінностями Божого Царства. Подумайте про таке:

Хто поруч з вами живе далеко від Ісуса?

Хто, на вашу думку, страждає від пригнічення та надзвичайної потреби? Як ви можете їм допомогти?

Яку роль ви можете зіграти у виконанні Ісусового доручення вчити всіх людей землі слідувати за Ним і виконувати Його заповіді?

Які неймовірні речі мають статися, щоб ви почали служити в Царстві?

Яка недосяжна мета змінила б вашу громаду заради Ісуса?

Коли ви маєте уявлення про те, яке служіння в Його Царстві дав вам Бог, у вас є про що молитися, щоб відчути силу Його обіцянок.

- 2. Прислухайтесь до Божого завдання.** Є свобода в усвідомленні того, що ти не відповідаєш за все, що

здається невідкладним. Просто, як Ісус, робіть лише те, що робить Отець²³. Радикальна молитва допоможе вам зрозуміти, що вам більше не потрібно так старанно догоджати іншим людям; маючи вказівки від Бога, ви можете зосередитися на тому, що Він вказує вам. Коли ви попросите Його вести вас, Бог відкриє ту справу, у якій ви зможете принести найбільшу користь.

Я зрозумів, що якщо я дотримуюся Божих вказівок лише кілька годин щотижня, то досягну більше, ніж за сорокденний робочий тиждень, розпланований самотужки. Виявляється, молитва не є другорядним обов'язком; це єдиний засіб заощадити час, досягти успіху в лідерстві та уникнути виснаження. Близькість з Богом стає джерелом, з якого я черпаю силу та напрямок, які мені потрібні, щоб керувати людьми.

Якщо ви опинилися на межі вигорання в служінні, розслабтеся. Припиніть робити те, чого очікують від вас люди. Почніть щодня приділяти час, щоб дізнатися, чого хоче від вас Бог. Перепочиньте. Збільшення кількості робочих годин не вирішить ваших проблем. Краще працювати більш ефективно, отримуючи від Бога напрям і силу.

- 3. Ведіть стратегічні молитовні списки.** Спочатку складіть список тих, хто розраховує на вас у духовному керівництві. Хто ті люди, на яких ви впливає-

²³ Ів. 5:19.

те? Ви мама? Генеральний директор компанії? Вихователька у дитячому садку? Інженер? Старійшина? Незалежно від того, ким ви є, Бог помістив людей у ваше життя, щоб ви їх виховували та зміцнювали. Записавши їхні імена, почніть молитися про те, що в їхньому житті відповідає імені та характеру Ісуса. Ведіть список «справ Господніх», які ви робите. Оскільки ви знаєте цих людей, зазвичай неважко перерахувати способи, за допомогою яких Бог може зробити їхній характер більш благочестивим. Можливо, ви знаєте, які фізичні труднощі заважають їм виконувати роботу, яку дав їм Бог. Протягом багатьох років я молився, щоб мої діти добре навчалися в школі і щоб Бог підготував для них правильного супутника життя. Я молився, щоб Бог дав їм велику місію у світі.

Коли ви молитесь за людей, якими керуєте, ви дізнаєтеся, як Бог міг би використати їх з більшою силою для виконання Своєї частини місії вашої церкви або служіння. Зазвичай я вибираю вірш із Святого Письма, який, на мою думку, благословить їх більшою силою, і регулярно молюся на основі цього тексту за них. Наприклад, ви можете вибрати частини Левит 26:6, 9-12:

«І дам мир у Краю, і ви будете лежати, і ніхто не вчинить, щоб ви тремтіли, — бо злу звірину винищу з землі, а меч не перейде через Край ваш... І обернусь Я до вас, і розплоджу вас, і розмножу

вас, і виконаю Свого заповіта з вами. І ви будете їсти старе-перестаріле, і повикидаєте старе перед новим. І поставлю місце перебування Свого серед вас, — і душа Моя не обридить вами. І Я буду ходити серед вас, і буду вам Богом, а ви будете Мені народом».

Якщо ви не знаєте, про що ще молитися, повторення обіцяних благословінь Святого Письма стосовно когось може бути надихаючим посібником²⁴. Тримайте цей список при собі протягом дня і моліться за цих людей при першій нагоді.

Молитва за людей, що знаходяться під вашим впливом, надасть їм надзвичайну підтримку. Мойсей показав це на своєму прикладі, коли молився за Ісуса Навина під час вирішальної битви. Коли Ісус Навин вийшов битися, Мойсей піднявся на гору, щоб молитися за ситуацію. «Коли Мойсей підіймав свої руки, то перемагав Ізраїль» (Вих. 17:11). Щоразу, коли Мойсей втомлювався, і його руки опускалися, вороги Божого народу починали перемагати. Яким би не було ваше служіння — ви мама, тато, старійшина чи проповідник — динаміка буде та сама.

Після молитви за тих, на кого ви впливаєте, почніть молитися за другим стратегічним списком молитов, який ви розробите у співпраці зі своєю командою слу-

²⁴ Тексти, з допомогою яких можна молитися за інших: Бут. 28:3-13; Мт. 5:3-11; 1 Кор. 12:8-11; 1 Кор. 13:4-13; Гал. 5:22-23; Еф. 6:10-20; Фил. 3:1-11.

жіння або церковною групою (див. пункт № 4). Коли будете молитися за обома списками, просіть Бога давати вам щоденні «бойові накази» щодо цих людей і служінь. Запитайте Його, яким чином ви могли б стати частиною відповідей на ці молитви.

4. Регулярно збирайтеся разом з іншими віруючими своєї спільноти для єдиної, наполегливої групової молитви. Ваш другий стратегічний молитовний список містить Божі настанови для вашої церкви та служіння, оскільки він прагне отримати доступ до сили Христових обіцянок «чого тільки попросите». Заповніть його конкретними проханнями, що надихне вас молитися регулярно, особливо коли ви побачите Божі відповіді на свої молитви.

Щоб досягти єдиної спільної молитви, збирайтеся з людьми, які входять до вашої сфери впливу, щоранку або раз на тиждень. Якщо ви маєте сім'ю, можете почати зі своїх дітей (дехто називає це «сімейною молитвою», але в моєму домі це більше схоже на «сімейне заворушення»). Можливо, в вас вийде приділяти більше часу цілеспрямованій молитві на малій групі, яку ви ведете. Якщо ви старійшина, вводіть радикальну молитву в засідання ради старійшин. Якщо ви очолюєте команду служіння, починайте кожен день зі стратегічної молитви у своєму офісі. Навчіть людей у вашій команді використовувати всі молитовні принципи, яких навчав Ісус.

Обов'язково ретельно оберігайте єдність групи, заохочуючи її членів прощати один одного, коли в цьому виникає потреба. Дякуйте Богу за кожную відповідь на молитву і святкуйте кожную відповідь. Коли Бог довго залишає певні молитви без відповіді, і ви не можете зрозуміти чому, зверніться до Нього зі сповненою віри скаргою.

Ніщо в нашому житті не лишиться без змін, коли ми молимося такими молитвами, тому що Ісус дотримується Своїх обіцянок!

- 5. Моліться в очікуванні.** Якщо ви помітите, що ваш розум відволікається від молитви через тривоги, занепокоєння або надмірне навантаження, не відчувайте себе винним. Не думайте, що ви погано молитесь. Зверніть увагу на свої думки. Можливо, це Святий Дух вказує вам, про що потрібно молитися. Приносьте до Бога кожную тривогу, яка приходить вам на думку. Подумали про знайому людину — моліться за неї. Коли ви почнете молитися про тривоги, які спливають у вашій свідомості, ваші молитви стануть довшими і сердечнішими, вони принесуть більше миру.

Нестача віри може бути непомітною, але, почавши молитися, можна очікувати, що Бог підкреслить її жирною лінією. Коли я вперше почав практикувати радикальну молитву, я швидко зрозумів, що шукати Божого водіння, не маючи під рукою ручки та паперу, — ознака невіри. Якщо я справді вірю, що

Бог у відповідь дасть мені роботу, потрібно бути готовим занотувати Його вказівки. Я почав молитися з ручкою та папером, і швидко заповнив поля та зворотний бік своїх молитовних списків планами дій. Я б ніколи не записав їх самотужки, без молитви. Я швидко викреслюю пункти

Молитва стає чимось на зразок завантаження вказівок від Бога

один за одним, бо вони швидко виконуються! Бог говорить мені, що робити, коли я молюсь *в ім'я Ісуса*. Молитва стає чимось на зразок завантаження вказівок від Бога.

Раніше я стикнувся ще з одним проявом нестачі віри. Коли ми з командою тільки почали молитися, я склав список «довготермінових» молитовних прохань. Я вважав, що наші прохання такі складні, що Богові знадобиться багато часу, щоб на них відповісти. Десь через рік виявилось, що Бог відповідає на молитви так швидко, що я не встигаю доповнювати список. Я подумав: «О, так, адже для Бога немає нічого надто складного. Я ж це знаю!»

І тоді я перейменував цей список у *стратегічний*. Поступово, у міру того, як збільшувалася кількість співробітників, перекладалося Святе Письмо і надходили необхідні суми грошей, наша віра міцнішала. На сьогоднішній день ми побачили так багато відповідей на молитви, що наші мрії зросли до неймовірних масштабів. Зрештою, Ісус сказав «чого тільки попросите».

Чесно кажучи, я підозрюю, що Ісус дав нам таку щедрю обіцянку не лише заради розширення меж Свого Царства, але також задля зростання нашої довіри до Нього. Він Сам запитав: «Та Син Людський, як прийде, чи Він на землі знайде віру?» (Лк. 18:8). Радикальна молитва, за задумом Ісуса, має забезпечити присутність віри на землі до моменту Його повернення. Він знайде її, якщо ми з вами навчимося молитися радикальною молитвою.

Я не можу дочекатися миті, коли побачу радість на обличчі Ісуса, що повернувся і знайшов людей віри по всій планеті. Молюся, щоб Він побачив, як ми з вами випромінюємо віру у кожній справі, яку робимо.

Запитання для обговорення

1. Який перший крок ви можете зробити на цьому тижні, щоб розпочати застосовувати принципи радикальної молитви у своєму житті?
2. Яким чином ви будете практикувати молитву «в ім'я Ісуса» і заохочувати до цього інших?
3. Яким чином ви будете практикувати молитву віри і вірності та заохочувати до цього інших?
4. Яким чином ви будете практикувати наполегливу молитву і заохочувати до цього інших?
5. Яким чином ви будете практикувати спільну молитву єдності та заохочувати до цього інших?
6. Яким чином ви будете практикувати конкретну молитву, що зміцнює віру, і заохочувати до цього інших?
7. Чи готові ви підносити сповнені віри молитовні скарги на зразок тих, що ми знаходимо у Святому Письмі?
8. Яким чином ви можете поєднувати всі ці принципи радикальної молитви задля максимальної користі для Царства?

НЕ ЗВОЛІКАТИ

Молитва розхитує світ

Я досі пам'ятаю той день у 1995 році, коли пішов у африканські джунглі, майже готовий залишити місію та розлучитися. Я дякую Богу, що ми з дружиною змогли зосередитися на молитві і відчути допомогу, а потім і трансформацію, якої потребували. Тепер західно-африканська мовна спільнота, з якою ми працювали, має повну Біблію перекладену своєю мовою. У 1995 році там була лише одна маленька церква, а зараз їх кілька, і вони працюють над тим, щоб примножуватися.

З 2007 року, коли ми почали керувати місією, застосовуючи стратегію молитви, Бог різко розширив нашу команду та допоміг нам подолати великі фінансові та кадрові проблеми. На той час, коли ми почали наголошувати на радикальній молитві, наша команда перекладала Біблію для 9 мільйонів людей, які розмовляли 35 мовами в 5 країнах. Через шість років ми перекладаємо щонайменше для 26 мільйонів людей, які розмовляють 60 мовами в 14 країнах. Ми бачимо навколо себе великі діла Святого Духа.

Ми озирнулися на ці відповіді на молитву й запитали: «Якщо Бог може це зробити, що для Нього є неможливим?» Виходячи з цих міркувань, рада нашої місії щойно затвердила мету розпочати та завершити 250 перекладацьких проєктів до 2050 року, зосередившись на заповненні прогалін у русі перекладу Біблії. Ми вважаємо, що якщо зможемо завершити цю роботу, що становить понад 10 відсотків перекладацьких проєктів, які залишилися у світі, то в наступному поколінні наші численні чудові партнерські агентства зможуть повністю завершити виконання завдання перекладу Біблії.

О, я знаю, наші цілі по-людськи неможливі, я це розумію. Але Ісус уже надав стратегію. Ми будемо молитися тими молитвами, на які Він обіцяв відповісти з необмеженою силою. Я не можу дочекатися, коли побачу, що станеться!

За останні двадцять років мене засудила моя природна схильність зосереджуватися на власній історії. Як і в багатьох людей, колись мої молитви найчастіше зосереджувалися на стосунках з людьми, проблемах зі здоров'ям та особистих рішеннях. Як і багато інших християн, я хотів знати, чим обернеться моє життя: трагедією, комедією, мелодрамою чи пригодницьким бойовиком. Мої молитви насправді були проханням, щоб Бог зробив мою історію такою, про яку я мріяв.

Тепер я знаю, що Ісус з небес не дивиться на молитву таким чином. Він закликає нас підняти очі до вищого розуміння нашої мети. Епічний план Бога містить невидимий сюжет і могутніх невидимих антагоністів. У

цій історії Ісус є головним героєм, і всім нам поставлено завдання відмовитися від наших ролей випадкових статистів, що гуляють на знімальному майданчику, і стати акторами-виконавцями другого плану.

Відбуваються катастрофічні зіткнення та жертви. Навряд чи хтось із нас вийде живим, і ніхто не залишиться неушкодженим. Навколо нас рикошетують невидимі кулі, і у розпалі невидимої битви руйнуються життя. Нашим очам не дано бачити духовну історію, що розгортається навколо, але в глибині душі всі ми смутно відчуваємо: на землі відбувається щось дуже драматичне. По своїй суті Божою історією — не пригодицький бойовик. Це прекрасний роман, у якому Бог зізнається в любові кожній людині, терпляче виконуючи Свій план в історії. Він пов'язує всі вільні сюжетні складності в щасливу історію Свого задуму. У кінці Ісус отримує Свою наречену. Його Царство справді приходить. Його воля справді буде виконуватися на землі й на небі.

Ісус дав необмежені обіцянки щодо молитви, щоб залучити нас до Божої історії. Він працює через нас, щоб довести незліченним невидимим духовним глядачам, що Він безмежно мудрий, неповторно красивий і незрівнянно чудовий. Він має намір спровокувати поворот сюжету в нашій історії — настільки дивовижний, що серед ангелів спалахнуть овації і навіть

Ісус дав необмежені обіцянки щодо молитви, щоб залучити нас до Божої історії

демони, тремтячи, неохоче визнають Його славу²⁵. Ці слова про молитву є тихим запрошенням увійти у грандіозну історію Його тріумфу.

Якщо ви будете молитися послідовно, ви зможете подолати труднощі, з якими стикаєтесь. Якщо Божа сила не активується через молитву, ваше життя матиме тенденцію розвалитися. Як своїм життям, так і вченням Ісус закликав нас розвивати активне молитовне життя, збалансоване за основними складовими. Наша молитва повинна включати поклоніння, сповідь, подяку, заступництво та молитви про перемогу над нашим невидимим ворогом. Проте в якийсь момент ми маємо підняти наше молитовне життя на той рівень, який за задумом Ісуса змінює світ, застосовуючи принципи радикальної молитви.

Я залишаю вам наостанок приклади, взяті безпосередньо зі Святого Письма. Подумайте про уроки, які ми можемо засвоїти, спостерігаючи, як Бог діяв, коли перші віруючі застосували Ісусові принципи молитви та змінили світ навколо себе:

Бог відповідає на молитви в ім'я Ісуса. Петро сказав: «І через віру в Ім'я Його вздоровило Ім'я Його того, кого бачити і знаєте. І віра, що від Нього, принесла йому вздоровлення це перед вами всіма» (Дії 3:16).

Бог потужно відповідає на молитви, підживлені вірою. «І був острах у кожній душі, бо багато чини-

²⁵ Еф. 3:10.

ли апостоли чуд та знамен» (Дії 2:43; див. також 3:6; 9:40; і 16:25-26).

Бог відповідає на наполегливі молитви. «Вони всі однодушно були на невпинній молитві» (Дії 1:14).

Бог відповідає на молитви тих, хто збирається разом і молиться в гармонійних об'єднаних групах. «[Петро] прийшов до садиби Марії, матері Івана, званого Марком, де багато зібралося й молилося» (Дії 12:12). Бог чудесним чином звільнив Петра з в'язниці у відповідь на молитви його одновірців — насправді вони все ще молилися, коли Петро прийшов, щоб розповісти їм, що сталося. (Див. також Дії 2:1; 2:42-44; 13:2; 20:36; і 21:5.)

Бог відповідає на конкретні молитви. «І сталось, що Публіїв батько лежав, слабкий на пропасницю та на червінку. До нього Павло ввійшов і помолився, і руки на нього поклавши, уздоровив його» (Дії 28:8; див. також 4:29-30; 9:40; і 12:5).

Бог приймає наші скарги, коли ми продовжуємо ходити в послуху. Після того, як єврейські лідери попередили Петра та Івана ніколи більше не говорити ні з ким в ім'я Ісуса, апостоли розповіли іншим віруючим про цю загрозу.

«Вони ж, вислухавши, однодушно свій голос до Бога піднесли й промовили: «Владико, що небо, і землю, і море, і все, що в них є, Ти створив! Ти

устами Давида, Свого слуги, отця нашого, сказав
Духом Святим:

«Чого люди бунтуються,
А народи задумують марне?

Повстають царі земні,

І збираються старші докупи

На Господа та на Христа Його».

...І тепер споглянь, Господи, на їхні погрози, і
дай Своім рабам із повною сміливістю слово
Твоє говорити... (Дії 4:24-26; 29)

Їхні молитви отримали відповідь у силі:

Як вони ж помолились, затряслося те місце, де
зібрались були, і переповнилися всі Святим Ду-
хом, — і зачали говорити Слово Боже з сміливи-
стю (Дії 4:31).

Затряслося не тільки те місце зустрічі — увесь світ
відтоді трясеться. Навіть фарисеї, що почали погрожу-
вати, були неприємно здивовані: «А бачивши сміли-
вість Петра та Івана, і спостерігши, що то люди обидва
невчені та прості, дивувалися, і пізнали їх, що вони з
Ісусом були» (Дії 4:13).

Коли ті звичайні чоловіки та жінки, які довіряли
Богу, залишили своє скромне молитовне зібрання, вони
змінити королівства та нації, що лютували проти них.
За кілька сотень років сам імператор повірив в Ісуса. У
всьому світі культури і народи змінили свої цінності та
пріоритети. Цілі держави були засновані на ідеалах Ісу-
са та Його послідовників. Поштовхи від тих молитов-

них зборів продовжують розходитися по землі. Ось що я називаю надзвичайною молитвою!

Той самий Ісус, який послав їх у світ, посилає і нас! Коли ми будемо використовувати Ісусові обіцянки щодо молитви, інші помітять, що ми також «були з Ісусом». Він обіцяє відповісти на наші молитви, якими б радикальними вони не здавалися. Ми можемо бути неосвіченими звичайними людьми, але оскільки Ісус обіцяє відповісти на наші молитви, ми зробимо «ще більші речі» (Ів. 14:12)!

**Ми можемо бути
звичайними людьми,
але оскільки Ісус обіцяє
відповісти на наші
молитви, ми зробимо
«ще більші речі»!**

Бог не відвертається від нас, коли ми молимося про свої стратегії, але Він хоче, щоб стратегією була молитва. Чи справді Він зробить все, *чого тільки попросимо?* Будь-що? Чи залишимо ми позаду наше коливаюче життя і замість цього почнемо розхитувати весь світ? Чи будемо ми шукати Його сили, щоб позбутися наших залежностей, прагнути до більшої святості, трансформувати цілі міста, припинити війни, революціонізувати культури і навіть принести Боже Царство кожній групі людей на землі? Я знаю лише один спосіб про це дізнатися.

Закликаю вас його випробувати.

Запитання для обговорення

1. Яку, на вашу думку, зміну зробить радикальна молитва у вашому житті, служінні чи на роботі?
2. Перелічіть одну чи дві найважливіші речі, які ви дізналися про Бога та його мету, а також про себе та свою мету, читаючи цю книгу.
3. Як ви можете допомогти іншим людям, яких ви знаєте, навчитися молитися тими молитвами, на які Ісус обіцяв відповісти?

ПОДЯКИ

Я написав цю книгу, тому що хотів поділитися найважливішим, чого навчив мене Бог. Але Він використовував інших людей, щоб навчати цьому. Щиро дякую всім, хто доклав руку до цієї книги!

Батькам, які навчили мене молитися: дякую за години терпіння та блискучий приклад! Дякую вам за те, що ви показали мені цінність Святого Письма і важливість ділитися ним з іншими. Мені ніколи не треба було ходити далеко, щоб побачити приклад непохитної віри. Особлива подяка моїй мамі, яка допомогла мені опрацювати та покращити рукопис. Дякую за те, що ти завжди робила зі мною домашні завдання.

Моїй дружині Ребецці — з чого почати? Твій характер і наполегливість привели нас у служіння перекладу Біблії. Це стало нашою спільною мрією, але спочатку — твоєю. Дякую, що прийняла моє бажання навчати про Ісуса шанувальників Корану. Завдяки тобі дванадцять років життя в африканському селі стали найкращими в моєму житті! Ти змогла створити затишний дім та чудову сім'ю у важких умовах. Дякую за те, що залишаєшся романтичною загадкою, яку мені ніколи не розгадати, чудовою таємницею, яка завжди наповнює мене непереборною цікавістю та пристрастю.

Максу Лукадо, який наставляв мене духовно і навчив проповідувати своїм прикладом: завдяки тобі Ісус став для мене більш яскравим та близьким. Дякую, що надав мені найкращий взірець смирення з усіх, з якими я стикався. Дякую, що повірив у мене і написав передмову до цієї книжки.

Бреду та Естель Віллітсам, які проклали для нас шлях у Західній Африці: дякую, що ви показали, як служити Богу серед тих, хто ніколи про Нього не чув.

Моєму попереднику в лідерському служінні Рондалу Сміту: дякую за те, що показав: сильні лідери мають починати з молитви. Ти на своєму прикладі довів, що лідери можуть духовно процвітати протягом усього життя, уникаючи виснаження та скандалів.

Менді Чанкіну за допомогу зі складанням плану роботи і глибокі запитання, що спонукали до написання розділу 7: дякую за доброту до мене та за поглиблення мого мислення.

Дот Дралман, яка надихнула мене на написання цієї книги. Дякую за виправлення помилок у тексті.

Джиму Аковенку з «The Seed Company», якого Бог використав, щоб допомогти мені зв'язатися з видавництвом «Tyndale House»: дякую за те, що швидко оцінив мою роботу та зв'язав з потрібною людиною.

Кім Міллер, редакторці, яка допомогла висловити мої аморфні думки таким чином, щоб їх можна було прочитати та зрозуміти. Дякую за поміч.

ПОДЯКИ

Моїм колегам з «Першопроходців біблійного перекладу»: дякую, що ви щодня надихаєте мене зростати у вірі!

Усім читачам цієї книги: дякую за терпіння до моїх спроб пояснити те, чого навчив мене Бог. Я молюся, щоб через ці недосконалі слова Бог явив Свою необмежену силу у вашому житті.

ПРО АВТОРА

Грег Пруетт очолює організацію «Першопрохідці біблійного перекладу» з центральним офісом у Далласі, із січня 2007 року. До цього Грег разом із дружиною Ребеккою та трьома дітьми більш ніж дванадцять років прожили у Західній Африці, де перекладали Біблію на мову ялунка та ділилися Євангелієм із традиційними шанувальниками Корану. Грег продовжує керувати заснуванням нових церков серед народності ялунка, спілкуючись із лідерами церков через Інтернет та мобільний зв'язок, та відвідуючи Західну Африку щороку. Він отримав диплом інженера у Техаському інституті А&М і магістерський ступінь у богословській семінарії Фуллера, де захистив докторську дисертацію. Також він пройшов підготовку з лінгвістики в Університеті Північної Дакоти та Інституті прикладної лінгвістики.

Релігійне видання

Грег Пруетт

РАДИКАЛЬНА МОЛИТВА

Неймовірні молитви, на які Бог обіцяє відповідати
(переклад з англійської)

Перекладач: *Олена Козинець*

Редактор: *Ірина Дячук*

Технічний редактор: *Микола Городецький*

Дизайн і верстка: *Андрій Смолянюк, Оксана Крищук*

Формат 64x90/32. Ум. друк. арк. 4,0

Тираж 2000 пр. Зам. № 257

Видано та надруковано:

Релігійне товариство «Місійна книжкова фабрика

«Християнське життя»

вул. В.Стуса, 3. м. Луцьк, 43023, Україна. Тел.: (0332) 71-08-74

Свідоцтво Держкомінфрму ДК № 530 від 12.07.2001 р.